

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos péntekkor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyiltér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 937.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JOSEF.

Szerda, június 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: Vilmos császár Bécsben.**
- Az indemnitást és az újonejavaslatot meg-
szavasták.**
- A lóvasút megváltása.**
- Csanádmegye feliratai.**
- Az Acsev új menetrendje.**
- Wahrmann Ernő utolsó levele.**
- A legsötétebb Aradmegyéből.**
- Vádindítvány a Fehérvár-kormány ellen.**
- Gyermekgondozónői tanfolyam.**
- A gyoroki Übrük Borbála.**
- Automobil-gyár Aradon.**
- Vilmos császár Bécsben.**
- Barabás lemondása és az aradi független-
ségi párt.**
- Finánc a küszöbön.**
- Tárcs: A virrasztók.**
- Csarnok: A pillnyi öreg harang.**
- Irtá: Nyáry Albert báró.

Vilmos császár Bécsben.

[Arad, június 5]

Fejedelmek, koronát viselő emberek nem azért szokták egymást meglátogatni, hogy egymás hogyléte felől közvetlen meggyőződést szerezzenek. A hivatalos szócsövek csupán a sablón okából emlegetik: az uralkodók találkozására nem egyéb a kölcsönös szimpatia kifejezésénél, s a mögött politikai vagy diplomáciai okokat kutatni fölösleges, sőt hiábavaló. Ulyan cáfolat ez, a mely ellen-cáfolatra se szorul. És e nyilatkozat ellenére képzeletben odatapadnak a fülek a Burgnak bizalmas tanácskozásokra fentartott ter-

mei ajtóhasadékhöz és lélekzet-visszafojtva ügyelnek: valami készül . . .

Valami készül, — és az a valami bizonyosan a hármasszövetség mindjobbán lazuló, sokat foldozgatott abrincsait érinti. Egy-két kalapács-ütés, egy-két, aláhuzott kijelentésekben bővelkedő fölköszöntő már aligha segítene a széthuzó dongákon. Az kétségtelen, hogy a látogatás körülbelül a flottademonstráció jellegével bír, a mely Olaszországnak, a Németországgal mind nyiltabb feszültségbe került szövetséges-társnak szól; — s így nem lehetetlen, hogy a látogatás nyomán változások következnek be a régi állam-barátságban. Ez hozza Vilmost, az impressziók és világhatalmi álmok imperatorát Bécsbe, a mely ez alkalommal bizonyára nem csupán Ausztria, hanem a monarkia székvárosának tekintetik.

Az igaz, hogy ez alkalommal senkinek se fáj a szive, a miért Vilmos a félhivatalos vékák alá rejtett diplomáciai ügy elintézése céljából nem Budapestre jön. Ha valaha a hűség miatt, vagy az idegenforgalom érdekeire való tekintettel Budapestben uralkodói látogatókra vágytak: ez alkalommal a német császárt nem irigyelik Bécsből. S ha Bécsben Vilmos császár holnapi fogadtatásához a magyarok szimpátiájából gyujtanának örmütüzeket: a fogadtatás siralmasabb volna, mint a minő egy bukott képviselőjelöltnek szokott a kerületében részül jutni. Tíz év óta, a mikor az ezeréves

ünnep mámorában élő magyar nemzetet látogatta meg Vilmos császár és emlékezetes fölköszöntője nyomán tulajadó boldogság csapott ki a magyar lelkekből: e tíz év óta az érzelmek nagy hulláma következett be s a Hohenzollern-dinasztia büszke fejének népszerűsége nagyot apadt Magyarországon.

Az egyik oka ennek azokban a nyilatkozatokban gyökerezik, a melyeket Vilmos császár a katonai kérdések körül megharcolt küzdelem idején tett s a melyeket teljes határozottsággal meg nem cáfoltak. A német császár, a mint ismeretes, a magyar vezényszó ellen nyilatkozott abban a temperamentumos formában, a melyet a történelem II. Vilmos lelki tulajdonai és ismertető jelei közé fog sorozni. Idebenn, Magyarországon, kinek-kinek meggyőződése és elve szerint való véleménye lehetett ebben a kérdésben és azt szabadon nyilváníthatta; de odakünn, a határon túl, senkinek se lehetett azokba jogos beleszólása, még az olyan nagy urnak se, mint Vilmos német császár, Poroszország királya.

A másik ok nem az érzelmi talajon fakad. A legutolsó esztendőök során egész meztelenségében mutatkozott az a határtalanul önző politika, a mely Németországot és a német császárt minden mozdulatában vezet. Az osztrák-magyar szövetséges-társat a hatalmi érdekek jármában szívesen üdvözli és fölhasználja, de nyomban elzárja országa határát annak

A virrasztók.

— Maupassant irodalmi hagyatékából. —

Nyugodtan halt meg, mint az olyan aszszony, aki mögött tiszta, becsületes múlt marad. És most a ukott szemekkel, békés arcvonásokkal feküdt az ágyán, mintha aludnék. Hosszu fehér haja gondosan meg volt fésülve, mintha csak tíz perccel halála előtt rendezte volna. A márványszerű halottarc olyan csodálatos nyugalmat mutatott, hogy egészen el lehetett képzeini, mily szép lélek lakott ebben a testben, minő vihartalan életet folytatott ez a matróna, aki győtrelemek és lelkiismereti furdalások nélkül való csöndes véget ér.

Az ágyánál térdeit kétségbeesett zokogással fia, egy hajthatatlan elveket való hivatalnok és leánya, Marguerita, kit apáca nevével Eulália testvérnek hívtak. Az anyjuk szigorú erkölcsösségben, mély vallásosságban nevelte őket és erős kötelességérzést oltott lelkükbe. A fiúból hivatalnok lett. Nagyra tartotta a törvényt és körülhatetetlen szigorúsággal sújtotta a lnstákat és könnyelműeket. A leányon pedig a szüzi erény ösztöne uralkodott, melylyel a halott azt a jámbor házat betöltötte s mivel Marguerita az embereket megvetette, az Ur menyasszonya lett.

Apjukat nem ismerték; csak annyit tudtak róla, hogy szerencsétlenné tette anyjukat; részleteket nem halottak . . .

Az apáca zavaros fájdalmában egy csókot nyomott a halott lelőgő elefántcsontkezére, e

valóságos Krisztus-kézre. A másik, mely a test ellenkező oldalán nyugodott, még a halálküszölemtől görcsös fogással az ágyneműbe kapaszkodott. A fehér gyolcs kis hullámos redőkben úgy terült el ott, mint emléke az utolsó mozdulatoknak, melyek az örök mozdulatlan-ságot megelőzik.

Kopogtak az ajtón és a két kisírt arc föltekintett. A pap érkezett éppen az ebédre. Vörös volt és szuszogott a kezdődő emésztés miatt, mert sok cognacot öntött a kávéba, hogy az átvirrasztott és az előtte levő éjszaka fáradtságával megküzdhesen.

Szomorúan nézett szét azzal a hivatásszerű szomorúsággal, amely mögött a jövedelmező haláleseten érzett öröm derül. Keresztet vetett, majd — szinte hivatásszerű járással — közelebb jött.

— Kedves gyermekem — kezdte — engedjétek meg, hogy segítsek e szomorú órák eltöltésében.

Eulália testvér azonban hirtelen felállt és így szólt:

— Köszönöm, atyám, de mind a ketten egyedül szeretnénk maradni a halottnál. Ezek az utolsó percek, amikor őt látjuk és most mind a hárman együtt akarunk lenni, mint régen, mikor . . . mikor mi kicsik voltunk . . . és a mi szegény anyánk . . .

Tovább nem jutott; a fájdalom és az előtörő könnyek elfojtották hangját.

A pap meghajtotta magát. Alapjában véve örült az értesítésnek.

— Amint akarjátok, kedves gyermekeim — mondá kenetlejesen és letérdelt, keresztet vetett, elvégezte az imáját, aztán ismét fölállt és csöndesen elhagyta a szobát.

— Szent volt, — susogta távozás közben.

Most hát ismét egyedül voltak a halott és gyermekel. Egy fall óra, melyet nem lehetett látni megtörte a csöndet rendszeres ketyegésével. A nyitott ablakon keresztül beáradt a széna és az erdő lágy illata s a hold sóvár fénye. Minden csöndes volt, csak remegő békahang hallatszott a távolból vagy néha egy-egy éjl bogár koppanása, amint beszállt az ablakon és zugva ütdött a falhoz. Végtelen nagy, menynevi nyugalom és hallgatag derűtség volt a halott körül; mintha belőle áradna ki, szétterjedve köröskörül a természetben.

A hivatalnok, aki még mindig térdelt és fejét az ágy vászonlepedőjébe temette, egyszerre rekedt, szivettépő hangon felzokogott a takarón és ruhákon keresztül.

— Ó anyám, anyám, anyám! — kiáltotta.

Es a nővér vadul a földre vetette magát, őrdjögő homlokával az ágy fájához ütdöve. Görcsök közt fetrengett ott és reszketett, mintha epileptikus roham jött volna rá.

— Jézus! Jézus! Ó anyám! Jézus! — nyögte.

Aztán mind a ketten libegtak, hőrögtek, mint akik borzasztó fájdalom viharja korbácsol. Csak lassankint csillapult e roham és szelid sírdogálás következett, ahogy szerencsésül ömlik égháboru után a tomboló tengeren.

gabonája s marhája elől. S a szövetséges-társ, a Németországnak tett hiv. szolgálatai elismerésül, állandóan kilátásba helyezi a jutalmat: csináljon rendet a Balkánon.

Ez az önzés tépi a hármasszövetség nimbuszát, különösen Németország felé; s ha a Zeysig-brosúra értelmi szerzője nemcsak az udvar, hanem a nemzet előtt is kompromittálni akart egy magyar politikust azzal, hogy valamely külföldi dinasztiaival szövetkezik: mindenesetre ügyesen szemelte ki e célra a Hohenzollernekét.

Mit fog végezni Vilmos császár Bécsben: ma még nem tudni, ismeretlen lesz holnap is s csak a látogatás után bizonyos idő múlva fog kiderülni. Azonban rövidre e látogatás után össze fog ülni a külügyek intézésére hivatott testület: a delegáció. A magyar delegációban ezúttal csupa olyan politikusok ülnek, a kiknek programjuk a „nagyhatalmi hóbort” ellen való küzdelem volt, akik tiltakoztak az ellen, hogy Magyarország áldozatokot hozzon az olyan hármasszövetség érdekében, amely csak két szövetséges-társnak használ, meg legfőleg Ausztriának. Ugy látszik, Vilmos császár holnapi látogatása igazat ad nekik. Ausztria-Magyarországnak semmi érdekei nincsenek akár az Olaszországtól való elválás, akár az Oroszországgal vagy más nagyhatalommal való szövetkezés körül. Itt csak Németország nyerhet s a körülmények azt mutatják, hogy ő az, aki kér. A miénk lesz: az áldozat.

Nos, delegátus urak, magyarok, — elő a régi fegyverekkel, amelyeket a múltban, a delegáción kívül csak csörtetni lehetett, de most használni is lehet, ha azokat komoly akarattal veszik kézbe.

Az indemnitást és az ujoncjavaslatot megszavazták.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 5.

Ráfeküdt a folyosóra az ünnep utáni hangulat. Már tíz óra s még alig van néhány képviselő a Ház folyosóján. Pont tíz órakor meg-

érkezik a Házba Wekerle miniszterelnök, aki a társalgóba siet és tárgyalást kezd a nemzetiségek vezérével, Mihályi Tivadarral. A folyosón mindjárt híre megy a létrejött megállapodásnak, mely szerint a nemzetiségek részéről csak egy szónok, Vlád Aurél beszél, ha nyugodtan meghallgatják a beszédet. Tekintettel arra, hogy a feltétel enyha, mindenfelé elfogadják. Kijárák a jelszót s megkezdődik az ülés.

Az ülés elején a néppárt saját külön házi ügyével foglalkoztatta a Házat Molnár János és Rakovszky István. A vitás kérdéseket szombaton Juriga Nándor vette fel s Molnárnak, Rakovszkyknak veritékező munkát okozott, hogy elhárítsák magukról a nemzetiségekkel való barátkozás gyanúját.

Az indemnitást végre elfogadják. Az egész Ház szavazatát ellen csak a nemzetiségi szavazatok estek. A részletes tárgyalás során még Maria Gyu'a nemzetiségi tett egy indítványt, de Wekerle felszólalása után elvetették.

A hűbirtokbizottság megválasztását kitűzték a holnapi ülés napirendjére.

Ezután rátértek az ujoncjavaslatok tárgyalására, amelyekkel meglepő gyorsan végeztek. Bakonyi Samu előadó beszéde után senki sem jelentkezett szólásra s a javaslatot vita nélkül, egyhangulag elfogadják. A részletes tárgyalás során felszólalt a nemzetiségi padokból Vajda-Vojvod Sándor, aki előbb a függetlenségi pártot, majd Binffyt támadta, amire felállott Bánffy Dező báró és visszautasította a nemzetiségi vádakát. Végül részleteiben is megszavazták az ujoncjavaslatokat.

Részletes tudósításunk:

(Elnöki jelentések.)

Justh Gyu'a elnök az ülést pontban tíz órakor megnyitja. A jegyzőkönyvet vezető Várady Károly jegyző, a javaslat mellett felszólalókat jegyzi Hammersberg László, az ellene szólókat Ruth E. de. Mindenekelőtt hitelesítik az elmúlt ülés jegyzőkönyvét.

Ezután eljuttatja Lukács Gyulát. Falsoolja érdemelt és indítványozza, hogy a Ház fejezze ki jegyzőkönyvileg részvétét, egyben kéri, hogy a Ház hagyja jóvá az elnök intézkedését, amennyiben koszorút helyeztetett el Lukács Gyula ravatalára. A Ház hozzájárul.

Megdöbbenését fejezi ki a Ház a spanyol királyi pár ellen intézett merénylet fölött és örömeinek ad kifejezést a királyi pár megmeneküléséért.

Jelenti az elnök, hogy Batthyány Tivadar

gróf lemondott a pécsi, Polóyi Giza pedig az ungvári mandátumáról és felhatalmazást kér, hogy a választások iránt a pécsi, az ungvári és a Lukács Gyula halálával megürösedett kör-mendi területben intézkedhessék.

Jelenti továbbá, hogy Kovács Pál képviselő kifogást emel báró Jungensfeld képviselő megválasztása miatt, mert a törvény értelmében nem választható.

Még egy érdekes bejelentést tesz az elnök: nevezetesen azt, hogy az összes nemzetiségi képviselők lemondanak bizottsági tagságaikról, amit a Ház éljenzéssel vesz tudomásul.

Következnék az összeférhetetlenségi bizottság tagjainak esküvétele, miután azonban nincsenek jelen, holnapra halasztják.

Következik az indemnitási javaslat tárgyalása.

(Az indemnitás.)

Vlád Aurél: Méltatlankodik, hogy a nemzetiségi pártot nem ismerik el a parlamentben, holott az angol parlament ez iréket elismeri.

Zboray Miklós: Közjogilag csak magyar nemzet van itt. (Helyeslés.)

Vlád Aurél: Uyan közjogot nem ismer. (Nagy zaj) Tiltakozik ama vád ellen, mintha a nemzetiségi párt nem adott volna programot. Hivatkozik az 1895-iki programra, melyet a világ egész sajtója közölt. Foglalkozik a választási reform kérdésével. Panaszodik, hogy nem hajják végre a nemzetiségi törvényt. Őz nem adják fel álláspontjukat. Előszörre szükség van a parlamentben. (Zaj és derűtség.) A választói jog becsületes végrehajtását követelni fogja. Az indemnitást nem fogadja el.

(A néppárt és a tótok.)

Molnár János felszólalásával nem akarta a vitát elnyújtani, de Juriga Nándor tegnapi beszédje készteti szólásra. Ha nem válaszolna neki, kigyó: békát kiáltanának a tótok a néppártira. Leleplezi a tótokat, akik ezelőtt 11 évvel paktumot kötöttek Zichy Nándornak s kijelentették, hogy elfogadják a néppárt programját, amit Zichy visszautasított. Amde a tótok annak dacára szerepetek mint néppártiak. Tavaly azonban egyszerre megfordultak. Irózatot állapítottak teremtettek a felvidéken, igattak, terrorizáltak, sőt a legtöbb helyen még most is folyik a gyújtogatás. Juriga azt mondta, hogy a néppárt tót programjában benne van a nemzetiségi törvény végrehajtása. Bemutatja a füzetet, melyben egy szó sincs erről. Ritér a koalícióra, melyben a néppárt elvei felfüggesztette, de mihielyt a koalíció megszűnt, a néppárt érvényesíti a programját és jelenen az egyházpolitikai törvények revízióját.

Rakovszky István személyes kérdésben szól. Juriga Nándor támadására válaszol. Béla Mátyás panszláv agitátort sohasem támogatta, sőt

Hosszu idő múlva emelkedtek föl ismét és nézegetni kezdték a drága halottat. Es az emlékezet, a tegnap még oly édes, ma oly kínzó emlékezet lelkükbe szállt. Minden elfeledett részletével, intím és meghitt apróságával; és a szeretett halott ismét föléledt előttük. Visszaemlékeztek életének legkülönbözőbb eseményeire, szavaira, mosolyára, hangjára az asszonyoknak, ki immár sohasem beszél velük. Megjelentették boldog nyugalmában, maguk elé idézték az összes szavakat, melyekkel élni szokott és egy bizonyos kézmozdulatot, melyet mindig megfigyeltek rajta, mikor valami fontos dologról beszélt.

Es szerették, amint még sohasem, és elgondolták kétségbeesésükben, mi yon drága volt nekik, mind egyedül és elhagyatva maradtak most. A leánynak monedéke, vezető-csillaga volt az asszony, akivel együtt egész ifjúsága, életének egész vidám fele oda lett; a kötelek, mely az élethez fűzte, elszakadt. Ugy érezte, hogy ő vesztett leg többet.

— Te tudod — szólalt meg az apáca — mennyire szerette mama a régi leveleket újra elolvasgatni. Mind itt van a szerény kis fiokájában. Ha most elolvassuk, ezen az éjjelen, egész életét még egyszer átéljük. Mintha a temetőn járnának végig, mert anyját és nagyszüleit is megismerjük. Az ő levelei szintén itt vannak a többivel együtt, melyekről olyan sokszor beszélt. Hiszen emlékszel?

Es a régi butordarab fiokjából egész tucat elsárgált papírcsomót vettek ki. A csomagoc-

kák gondosan össze voltak kötve s egymásra rakogatva. Az ágyra tették e relikviákat, kivettek belőle egy Apa fő írásu csomagot, felbontották és aztán olvasni kezdték.

Régi epistolák voltak, am. nőket ódái család íróasztalokban lehet találni. A hangjuk, írásmódjuk egy elmúlt századé; és valami különös nemes patina vonja be őket, mely zamatot írt ad a tartalmuknak. Az első így kezdődött: *Édes szívességek!* — egy másik így: *Kedves kicsi lányom!* — majd *Drága gyermekem!* — végül: *Kedves leányom!* Es az apáca egyszerre olvasni kezdett, — a halott egész élet-történetét, minden bájos emlékét fölidézte. A hivatalnok pedig figyelmesen hallgatta, miközben az ágy karfájához dült és anyját nézte. A halott mozdulatlanul feküdt.

Eulália testvér egyszerre félbeszakította az olvasást és így szólt:

— A sirba kellene tennünk mind; szemfedőt csinálni belőlük s abban eltemetni. Aztán egy másik fölírás nélkül való csomagocskát vetl a kezébe és hangosan kezdte:

„Imádtott asszonykám! Szeretlek örüléssel! Tegnap óta szenvedek, mint valami elátkozott a pokol tűzében; rád való emlékezés elepeszt. Erzem még ajkad az ajkamon, szemed sugara a szememben, kebled a koblen. Szeretlek! Szeretlek! Órjögővé tétél. A karjaim, vágyakozva nyulnak feléd. Sorongva lélekzem, és végtelenül epedek utánad, hogy még egyszer enyémnek mondhas-

salak. Egész lényem utánad kiált, érted ég! S ajkamon van még csókjald mámorító ize...

A hivatalnok kiegyenesedett, az apáca szünetet tartott. A férfi kiszakította kezéből a lapot és aláírását kereste. Nem találta egyebet a sorok alján, csak ezeket a szavakat: *Egyszer csókol imádó* — és alatta: *Henryd*...

Az apjukat R-nének hívták. O tehát nem lehetett.

Erre a fiu remegő kézzel keresgélgni kezdett a papírosok közt, egy másik írást ragadott ki és olvasta: *Nem bírom tovább szerelmed nélkül*...

Már ekkor fölállott, szigoruan, mintha bíról székéből emelkedett volna föl és elváltozott arccal nézett a halottra.

Az apáca is fölkel és kiegyenesedve, szilárdan állott ott, mint valami márványszobor. Szemébe könyök tódultak, miközben várakozó pillantással nézett a fivérére. Ez azonban lassan elindult, keresztül a szobán az ablakig és álmodozva bámult ki az éjszakába. Majd ismét közelebb lépett, gyorsan fölvette a leveleket, egymás után a fiokba dobálta, aztán az ágy függönyét hallgatagon összehuzta.

Es mikor a gyertyák, melyek az asztalon égtek, a napvilágon kialudtak, a fiu lassan föl-emelkedett a támlásszékről, anélkül, hogy az anyát, akit ez a néhány perc olyan mély örvénynyel választott el gyermekétől, csak egy pillantásra is érdemesítette volna; majd halkán mondta:

— Így testvér, most nyugodni térhetünk!

tudtával nem is ismeri. (Zaj) a nemzetiségek között.) Hlinka András 98 ban csakugyan fel lépett néppárti programmal, de ünnepélyesen kijelentette, hogy nemzetiségi veletlenségeiről lemond. Ő konferált vele ebben a kérdésben. Ennyi az ő összeköttetése a tótokkal.

(Szavazás.)

Elnök: Miután egyetlen szónok sincs föl jeyezve, a vitát bezárja.

Holtz Pál előadó: Nem szól részletesen, csak kijelenti, hogy Kovács Ernő határozati javaslatát nem fogadja el.

Elnök: Elrendeli a szavazást.

A Ház nagy többséggel elfogadja az indem nitási javaslatokat a részletes tárgyalás alap jául. Következik Juriga indítványa, melyet elvetnek. Következik a részletes tárgyalás.

Ráth Endre jegyző olvassa a címet. A Ház elfogadja.

Mariu Gyula (nemzetiségi) módosítást ajánl, hogy az adóhátralék külön kérelem nél kül is részletekben legyen törleszthető és pe dig három esztendő alatt. Fél ugyanis attól, hogy a jegyzők a kérvényezőket egyszerűen el fogják kergetni.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A végre hajtsi utasításban kellőképpen megóvta a kis emberek érdekeit. A jegyzők visszaéléseit szigoruan meg fogja torolni. Az illetéktartozásokat sem lehet az adótartozásokkal egy kalap alá venni. Az illetékek behajtására nézve minden államban szigorú törvények vannak s azok rendszeren magánjogi viszonyokkal vannak összefüggésben. Ezekre tehát általános szabályt felállítani nem lehet.

Csizmazia Ferenc szintén módosítást ajánl, melyet Wekerle Sándor eljéteni ajánl. A Ház elvetette a módosítást. Ezzel a javaslatot részleteiben is elfogadták.

(A kvóta-bizottság.)

Ezután a kvóta bizottság megválasztására vonatkozó miniszterelnöki javaslat került sorra, amelyet elfogadtak s áttettek a főrendibázhoz.

A Ház a kvóta-bizottság megválasztását a holnap ülése napirendjére tűzte ki.

(Az ujoncjavaslat.)

Szünet után következett az ujoncjavaslat tárgyalása.

Bakonyi Samu előadó: Hangsúlyozza a vezérlőbizottság meggyőződését, mely szerint ezen javaslatok megszavazása nem jeleni az 1905. január 28 án kimondott katonai követelmények féltételét. A politikai helyzetből folyik, hogy most jóakaratu bírálattal a javaslatot megszavazzuk. Most meghozzuk az áldozatot, hogy a nemzeti munka eltorlaszolt útját szabaddá tegyük. Hisszük és reméljük, hogy ez a jóindulatunk viszonzására talál. Most a romok el takarításának munkáját folytatjuk, de reméljük, hogy következhetik az építés munkája. Kéri a javaslat elfogadását. (Éljenzés.)

Elnök: Szólásra senki sem jelentkezett. Következik a szavazás. A Ház egyhangulag elfogadja az ujoncjutalék megállapításáról szóló javaslatot, melyet részleteiben is elfogadnak.

A részletes vita során felszólt Vajda Vojvod Sándor (nemzetiségi): Támadja a függetlenségi pártot, mert elveit feladta. A bécsi kéz intésére a többség bérenc lett.

Elnök: Rendre utasítja a szónokot, azért a vádért, hogy a többség Bécsnek bérence. (Helyeslés.)

Vajda Vojvod Sándor: A nemzetiségek mindig akartak katonát, de mivel a kormány iránt bizalommal nem viselkedtek, azt a törvényjavaslatot nem fogadják el. A kormány a nemzetiségi törvényt nem tudja végrehajtani.

Elnök: Figyelmezteti szónokot, hogy ragaszkodjék a tárgynhoz.

Vajda Vojvod Sándor: Ez a kormány a Bánffy féle kormányt akarja inaugureálni.

E pillanatban általános derűtség közepette felugrik helyéről Bánffy Dezső báró és szólásra jelentkezik.

(Bánffy és a nemzetiségek.)

Bánffy Dezső báró személyes kérdésben szólal föl. Az ő rendszerét emlegették azok, akiknek ideálja egy poliglott állam létrehozása ebben az országban. Ha e kívánságuk teljesedne, a magyar állam sohasem lenne nemzeti állam. Nem lehet példát vennünk sem Svájcra, sem a szülő Ausztriáról. Amely állam nemzeti lenni nem tud, annak Európában ez idő sze

rint jövője nincsen. Ha Romániában szabad a magyar nyelvű lakosokat nemzetiségi joguktól és nyelvüktől megfosztani, ha Szerbiában az egyhátdó rész román nyelvét nem használhatja, ha Franciaországban a másfél millió bretonnak nem szabad bretonul prédikálni, ha Belgiumban az egyharmad flamand nyelvét semmi hivatalos ügyben nem használhatja és ha Németország elnémetesítheti a maga len gyelét Pózenben, akkor mi sem követhetünk ezzel ellenkező politikát. A nemzetiségi törvényt csak addig a határig lehet életbeléptetni, amíg azt az államegység és az államkormányzat érdeke kívánja. Ez benne van a nemzetiségi törvényben.

Vajda Vojvod Sándor: Ez a Bánffy-rendszer! Bánffy Dezső báró: Igen, ez a Bánffy rendszere és ezt kell követnünk mindnyájunknak, akiknek egységes nemzeti államra van szükségük.

Vlad Aurél: Nekünk nincs! (Nagy zaj.) Felkiáltások balról: Akkor menjen ki, menjen Romániába!

Bánffy Dezső báró: Másként nem lesz itt egységes nemzeti állam.

Felkiáltások a nemzetiségiek részéről: Nem is lesz!

Ugron Gábor: Akkor Románia sem lesz, ha Magyarország nem lesz. Akkor tízennégy nap múlva Románia az oroszoké!

Bánffy Dezső báró: A nemzetiségeknek, mint fajnak vagy népnek joguk nincsen, csak egyenként van joguk nyelvükhöz és kultúrájukhoz. Ez a magyar nemzet fölfogása és ez ellen lehet agitálni, de győzni nem. A nemzetiségek a minap parlamenti bizottság kiküldését indítványozták a nemzetiségi sérelmek ügyében. Köszöni a miniszterelnöknek, hogy erről az indítványról nem nyilatkozott. Szerinte veszedelmes kezdet volna egy ilyen bizottság alakítása. Veszedelmes kezdet az is, hogy ha a közéletben érvényesülni engedjük a nemzetiségi nyelv használatát. Az állam területi integritása inog meg, ha a nemzetiségeknek mint faji csoportoknak érvényesülését megengedjük.

Vajda Vojvod Sándor: Bánffy Dezső ismét a nemzetiségek börtén akar népszerűsége szert tenni. A letörés elvével nem lehet megvárosítani a magyar nemzeti államot. A természet törvénye ellen gyenge a Bánffy-féle rendszer, amely ha érvényesül, akkor oly gyűlöletet kelt a román népben, hogy győnge lesz ellens a csendőrök szuronyra és a honvédsereg. Állami uton nem lehet magyarosítani, csak társadalmi és gazdasági fölényvel. A románok másképp nem fognak beolvadni a magyar nemzetbe.

Ugron Gábor: Nem kell beolvadniok, csak be kell nyugodniok.

Vajda Vojvod Sándor kijelenti, hogy ő maga is élő bizonyíték a Bánffy-rendszer ellen, mert bár magyar vér is folyik ereiben, őt román nemzetiségétől megfosztani nem lehet.

Elnök bezárja a vitát.

A Ház elveti Vajda indítványát. A javaslatot azután részleteiben is vita nélkül elfogadták, ugyszintén az 1906. évi ujoncokról szóló javaslatot is.

Holnap harmadszori olvasásra terjesztik elő a ma megszavazott törvényjavaslatokat és megválasztják a kvóta-bizottságot.

Csanádmegye feliratai.

(Politika a közgyűlésen. — A csendőrség ellen. — A Fejérváru kormány vád alá helyezése. — Kristóffy és Cseresnyés dolgai)

Arad, június 5

Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta meg az új korszakban első rendes közgyűlését. A gyűlésen Návay Tamás főispán elkölt, akit viharos éljenzéssel üdvözöltek. A gyűlésre több mint 300 tárgy van kitűzve, de a mai napon csak a legfontosabbakat intézték el.

Návay Tamás főispán üdvözölve a törvényhatóságot, megnyitotta a közgyűlést, amely választással kezdődött. A közigazgatási bizottságba Szűcs János dr. apátfalvai plébános, c. kano-nok, a központi választmányba pedig Kayser Lajos makói plébános, Madésar Gusztáv főgim-náziumi igazgató és Tarnay Ákos árvaszéki

elnök választottak be. A makói lovatató bizottság elnökévé Baló Benedeket választották.

Ezután két jelentés következett: az egyik Hervay István alispán föléves jelentése, a másik az alkotmányvédő bizottság beszámolója.

Az alispán jelentése teljes részletességgel sorolja fel az utolsó rendes közgyűlés óta történeteket. Ismerteti a tisztviselők elmozdítását is, majd az alkotmányos élet helyreállításával azok visszahelyezését.

Nagy Károly: A kimerítő jelentésért elismerést mond az alispánnak. Azzal kapcsolatban indítványozza, hogy Jakab Sándor csendőrszázados ellen, ki a törvényhatóság harcai idején nem csak a bizottság tagjaival, de a járókelő köznéppel szemben is durván viselkedett, a törvényhatóság tegye meg a megtorló lépéseket. (Helyeslés.)

Szűcs János dr. az imparlamentáris kormány visszaéléseit és törvénytelen rendeleteit ostorozva, azt indítványozza, hogy a törvényhatóság írjon fel az országgyűléshez s a Fejérváru kormány tagjainak vád alá helyezését követelje. (Helyeslés.)

Návay Lajos dr. országgyűlési képviselő mindkét indítványhoz hozzájárul. A csendőrök tulkapását a februári közgyűlés bizonyította legjobban. Az ellentézés módjaul azonban azt ajánlja, hogy a törvényhatóság írjon fel a belügyi és honvédelmi minisztereknek, hogy a bejelentendő konkrét panaszok alapján a saját hatáskörükben indítsanak vizsgálatot s annak alapján torolják meg a sérelmeket. Szűcs János indítványához szintén hozzájárul.

A törvényhatóság mindkét indítványt egyhangulag elfogadta.

Az alkotmányvédő bizottság jelentését terjesztette ezután elő Tarnay Ivor tb. főjegyző. A jelentés beszámol az ellenállás részleteiről, a tisztviselők és a közönség áldozatkészségéről. Az állandó választmány javasolja, hogy a 12-es bizottságnak a törvényhatóság szavazzon hálát és köszönetet.

Nagy Károly, mint a bizottság tagja, lelkes szavakban ismerteti Návay Lajos dr. működését, kinek érdemeit külön és jegyzőkönyvbe kéri lktatni. (Viharos éljenzés.)

A törvényhatóság mindkét javaslatot egyhangulag elfogadta.

A Wekerle miniszterium egyes tagjainak bemutatkozó leiratát éljenzéssel fogadták s a törvényhatóság lelkes hangul feliratban biztosítja őket bizalmáról és támogatásáról.

Kristóffy József volt belügyminiszter egy-néhány leirata, került ezután sorra. A törvényhatóság ellenálló határozatait harmadszor is megsemmisítette. Régióta lent van már ez a rendelet, de csak ma került rá a sor. Megabcugolták érte Kristóffy s aztán irattárba helyezték.

Érdekes határozatot hozott a törvényhatóság annál a belügyminiszteri leiratnál, amely — szintén jó régi akta — arról szól, hogy Cseresnyés János volt főispánt a törvény alapján kivételes hatalommal ruházta fel a minisztertanács. Zajos abcugolás után egyhangulag kimondta a bizottság, hogy felir az országgyűléshez az 1886. XXI. t. c. revízió alá vétele miatt, a homályos és könnyen félremagyarázható pontokat tisztázni kéri, azt a nevezetes két §-t, a 64. és 65. ikezt pedig teljesen kitörölni a törvényből, mert ellenkezik az alkotmány szellemével.

Ez volt a mai nap politikája, mert sürgőségi indítvány folytán ezek után két községi ügyet vittek elő. A gyűlést holnap délelőtt folytatják, amikor sorra kerül a Cseresnyés idejében működött tisztviselők kérvénye is, amelyben hivatalt és fizetést követelnek a törvényhatóságtól.

A lóvasút megváltása.

Mándy Lajos indítványa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5

Nyolc nap gyorsan telik. A pénteken megtartott motoros ankét egyetlen reális eredményét szombaton fogjuk megismerni, amikor a lóvasút betervezési Arad város törvényhatósági bizottsága elé a megváltásra és a motoros vasúttá való átalakulásra vonatkozó ajánlatait, június 13-án lesz a közgyűlés, amely tárgyalni fogja a dolgot; szóval a lóvasút megváltásának ügye gyors léptekkel közeledik a kifejlés felé. Mert megoldásról nincs szó, csupán kifejlésről.

Nem érdektelen, ha most, az ügy dűlőre jutása előtt, néhány jellemző adat is napvilágra kerül arra nézve, hogy a lóvasút igazgatósága mint kívánná a megváltást? Mert nyilvánvaló, hogy kívánná, ha ugyan sikerülne az olyanféleképp nyélbe ütni, hogy a vállalatnak meglegyen a maga „tisztos polgári haszna” és a városnak a maga tisztos megcsalatozása. Mert Schylockék — nem mi nevezzük így őket, hanem saját maguk, — máskülönben nem igen törlik magukat az Aradtól való elszakadásért.

Mándy Lajos, a Forgalmi Rt. igazgatója a motoros ankétan flyképen igyekezett plauzibilissé tenni a lóvasút álláspontját:

— A lóvasút csak egy vállalat. Ennek az egymagában álló vállalatnak az érdekeivel szemben három nagy érdekcsoport érdeke áll: Aradváros polgárságáé, az Arad csanádi egyesült vasutaké és az Arad hegyljai motoros vasuté. Miért nem akarnak hozzájárulni a magánvállalatok a megváltási összeghez? Hiszen ha a méltányosság arányában hozzájárulnának Arad városának a megváltás jóval kevesebb pénzébe kerülne, mint amennyibe a tervbe vett autómobil vásárlás kerülne fog.

Szóval Mándy Lajos, aki nagy politikus, úgy akarja a lóvasút iránti ellenszenvet csökkenteni, hogy az érdekelt közlekedési vállalatokat állítja a frontba, úgy tüntetvén fel azokat, mintha a megváltás elsősorban az ő érdekük volna. Ez a ravasz csavarintás azonban nem sikerült, mert hiszen már a köztudatban él az a tény, hogy Aradot csakis célszerű közlekedési politikával lehet egészségesen fejleszteni, tehát épen a városnak áll érdekében, hogy lehetetlenné tegye a lóvasutat, amely útját állja minden közlekedésügyi tervnek.

Ezt a lehetetlenné tevést a lóvasút fogja provokálni, amennyiben előreláthatólag olyan ajánlatot tesz a megváltásra nézve, amely nem szolgálhat még csak tárgyalási alapul sem. A motorossá való átalakítás terve mögött pedig egy újabb koncesszió veszedelme rejlik. Ennek a veszedelmes vállalatnak pedig újabb koncessziót adni még akkor sem szabad, ha aranyhegyeket ígér. Tiltja ezt a városi közigazgatás elnöke.

Virág Lajos városi főmérnök Sármezey Endre Acsev. főfelügyelővel együtt ma már elutazott Bécsbe, hogy ott a város számára vásárolandó autómobilokat illetőleg megtegyék a kellő lépéseket. Egymagában ez a tény is bizonyítja, hogy a lóvasút megváltása nem fog megtörténni. A lóvasút ellen a hegyljai motoros által indított prejudiciális pör már folyamatban van, a város is megteszi a maga represszáliát s most már csak rövid idő kérdése, hogy megtudjuk, vajjon egy üzleti vállalkozás szembeszállhat-e minden jogos alap és méltányosság nélkül egy város vitális érdekeivel.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Szerda: Csepürágók, operett.
Csütörtök: Gül-Baba, operett.
Péntek: János vitéz, operett. (Zóna előadás.)
Szombat: Mádi zsidó, bohózat. (Bemutató előadás)

* A nyári szinkör megnyitása. Pünkösdi vásárnapján gyulltak ki először a nyári szinkör lámpái. A sugó elfoglalta helyét és a közönség az Aradon már ismert ambícióval várta a függöny felgördülését, amily mögött Gül Baba csudaszíni virultak. A megnyitás óta öt előadás volt a szinkörben, amelyet a két ünnepnapon négyszer megtöltött a közönség. A téli szezon legnagyobb sikerű operettje vasárnap is sok tapsot aratott. Ezzel is Sz. Rontay Boriskáé és Faludyé a legintenzívebb siker. Hétfőn este A drótosítót vonzott nagy közönséget, amelynek Sz. Rontay Boriska, Zalay Margit, Hunyady, Szathmáry, Borbély és Faludy tetszettek. Ma, a drangyal előadásán nagyon is kiritt az ünnep utáni hangulat. A szereplők közül H. Novák Irén és Marházy emelkedtek ki.

* Az aradi tárlat utolsó napja. E hó 8-án, pénteken zárják be az aradi kereskedelmi iskola dísztermében rendezett tárlatot, amely minden irányban igen szép és méltán megérdemelt sikert ért el. A tárlat képsit e pár napon minden elfogadható áron eladják, ami minden esetre kedvező és ritka alkalmat nyújt a vásárlásra azoknak, akik jónövű művészek értékes festményeit lehetőleg jutányos főtételek mellett óhajják megszerezni.

Az Acsev új menetrendje.

(Érvényes június 10-től.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

A vasutak életében az a korszakalkotó újítás, melynek utódja nemcsak hazánkban, de nem egy európai államot is megelőzve, az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak volt, immár teljes egészében lép érvénybe e hét végével.

Június hó 10-ével az A. C. E. V. öszszes vonalain a vasutársaság modern gondolkodású igazgatósága, legelső sorban is a közönség érdekét igyekezve kielégíteni, a megengedhető legnagyobb mértékben a Franciaországban meghonosított motorközlekedés bevezetését vette fel programjába, hogy míg egyrészt a sűrű menetek járatásával a közönségnek minden időben rendelkezésére álljanak a vonatok, másrészt biztosítsák a mozdonyerővel vontatott vonatok által soha el nem érhető olcsó utazás.

A motorok bevezetése, ami kezdetben gyakorlati technikai akadályokba ütközött, úgy a közönség, mint a szakkörök általános rokonszenvével találkozott s kitartó, eredményteljes, ide s tova két évig tartó fáradozások után elérte a vasutigazgatóság a motorokkal tervezett célját: összes vonalain a személyforgalmat június 10-től motorokkal bonyolítja le. És ezzel összefüggésben június 10-től életbelépteti összes vonalain a jelenlegi díjletnél 60 százalékkal olcsóbb személy-díjseabását.

Az arad-szegedi és mezőhegyes-kétegyházi vonal menetrendje a közönség előtt már ismeretes, az a március 1-je óta érvényben lévő motor menetrendtől csak igen kevésben tér el, annak tehát csak felemelésére fogunk szorítkozni, míg az arad-brádi, ujszentanna-kétegyházi, borosjenő-csermői, borossebes-menyházi vonal menetrendjét, mely a régitől teljesen eltérő, részletesebb ismertetésre fogjuk méltatni közelebbi cikkeinkben.

Arad: Szegedre közlekedni fog két gyors motorvonat 1. és 3. számmal. Az 1. sz. gyorsvonat indul Aradról reggel 6 óra 25 perckor s érkezik Szegedre 9 óra 05 perckor délelőtt. A 3. sz. gyorsvonat indul Aradról d. u. 12 óra 18 perckor s érkezik Szegedre 2 óra 44 perckor. Közlekedni fog azonkívül Aradról egész Szegedig: 1. A 11 számú mozdonyvasúti vontatott posta szállító személyvonat, indul Aradról reggel 7 óra 15 perckor s érkezik Szegedre pont déli 12 órakor. — 2. A 13 számú helyi motorvonat, indul Aradról d. e. 9 óra 20 perckor s érkezik Szegedre 2 óra 22 perckor délután. — 3. A 15. számú helyi motorvonat indul Aradról d. e. 11 óra 10 perckor s érkezik Szegedre 4 óra 36 perckor délután. — 4. A 17. sz. helyi motorvonat indul Aradról d. u. 1 óra 40 perckor s érkezik Szegedre 6 óra 30 perckor este. — 5. A 41. számú mozdonyvasúti továbbítandó posta vegyes vonat indul Aradról d. u. 4 óra 11 perckor s érkezik Szegedre 10 óra 06 perckor este. Ezen vonatokon kívül közlekedni fog a 19. sz. helyi motorvonat Aradtól Battonyáig; Aradról indul d. u. 2 óra 52 perckor s érkezik Battonyára 4 óra 24 perckor délután, továbbá a 21. sz. helyi motorvonat Aradtól Mezőhegyesig, mely Aradról este 6 óra 14 perckor fog indulni s Mezőhegyesre este 8 óra 30 perckor érkezik. A makó-szegedi közönség kényelmére közlekedni fog 27. sz. helyi motorvonatként egy motor Makóról reggel 4 óra 47 perckor s 59 perc Szegedre érkezéssel. Végezetül közlekedni fog Mezőhegyestől Szegedig egy helyi motorvonat 29 számmal, mely Mezőhegyesről reggel 5 óra 28 perckor indul s Szegedre d. e. 8 óra 31 perckor fog érkezni.

Visszafelé Szegedről—Aradra közlekedni fog két gyors motorvonat 2., illetve 4. számmal. A 2. sz. gyors motorvonat indul Szegedről d. u. 1 óra 27 perckor és Aradra érkezik d. u. 3 óra 52 perckor. A 4. sz. gyors motorvonat indul Szegedről este 6 óra 31 perckor és Aradra érkezik este 9 óra 5 perckor. Közlekedni fog ezenkívül Szegedtől Aradig: 1. A 40. számú mozdonyvasúti továbbítandó posta szállító vegyes vonat, mely Szegedről reggel 2 óra 55 perckor indul és Aradra érkezik d. e. 8 óra 12 perckor. — 2. A 10 számú helyi motorvonat, mely Szegedről reggel 6 óra 21 perckor indul s Aradra érkezik 11 óra 04 perckor délelőtt. — 3. A 12 sz. helyi motorvonat, mely Szegedről d. e. 10 óra 38 perckor indul s Aradra d. u. 3 óra 34 perckor érkezik. — 4. Végezetül a 14. sz. mozdonyvasúti továbbítandó posta szállító személyvonat, mely Szegedről d. u. 8 óra 20 perckor indul és Aradra este 7 óra 48 perckor érkezik.

Mezőhegyestől—Aradig fog közlekedni a 16. sz. helyi motorvonat, mely Mezőhegyesről indulni fog reggel pont 4 órakor és Aradra érkezik reggel 5 óra 58 perckor.

Makótól—Battonyáig fog közlekedni a 34. sz. helyi motorvonat mely Makóról d. e. 10 óra 32 perckor fog indulni s Battonyára 12 óra 50 perckor érkezik délután. Battonyától—Aradig közlekedik a 18. sz. helyi motorvonat, mely Battonyáról d. u. 3 óra 17 perckor indul s Aradra d. u. 4 óra 50 perckor érkezik, — valamint a 20. számú helyi motor is, mely Battonyáról délután 4 óra 36 perckor indul és Aradra 5 óra 56 perckor érkezik.

Szegedtől—Makóig közlekedik a 26. sz. helyi motorvonat, mely Szegedről d. u. 5 óra 4 perckor indul s Makóra érkezik este 6 óra 22 perckor; Szegedtől—Mezőhegyesig közlekedik a 28. sz. helyi motorvonat, mely Szegedről este 7 órakor indul s Mezőhegyesre 9 óra 48 perckor érkezik, végezetül Szegedtől—Makóig közlekedik a 30. sz. helyi motorvonat, mely Szegedről este 7 óra 55 perckor indul és Makóra este 9 óra 11 perckor érkezik.

A Mezőhegyes—Kétegyházi vonalon továbbra is a jelenleg érvényben álló menetrend tartatik fenn azon csekély változással, hogy a 241. sz. vegyes vonat Mezőhegyesről nem 10 óra 20 p., de pont 10 órakor indul s hogy a 210. sz. helyi motorvonat Kétegyházáról reggel 5 óra 8 perckor fog indulni s Mezőhegyesre 6 óra 29 perckor érkezni.

MULATSÁGOK.

(=) Az iparos ifjak tulipánünnepélye. Dacára a kedvezőtlen időjárásnak, az iparosifjaknak pünkösdi első napján tartott népünnepélyén meg-

lehetős nagy közönség vett részt. A népünnepély műsorát a vaggongyár munkászenekara nyitotta meg *Neubauer* Odön karmester vezetésével. A konfetti-sátrakban mindvégig nagy volt az élénkség. A tulipán-sátrakban a következők ügyeskedtek:

Bayer Margitka, Molnár Etelka, Lazareszku Irma, Maigert Ilonka, Schulik Evira, Mirl Mariska, Balogh Jolánka, Puccsara Mariska, Molnár Szilárdka, Weinberger Böske, Kossek Mariska, Rosenkrantz Mariska, Buchsbaum Emmuska, Tomits Margitka, Lintinger Irmuska, Löcke Mariska, Rákócsy Gizella, Fabian Annuska, Jockl Annuska, Neumann Mariska, Hammer Mariska, Nagy Terika, Jasek Ilonka, Gunár Jolánka, Bálint Etelka, Gábor Aranka és Bajnok Erzsike.

A szépen sikerült népünnepélyt este a városliget nagytermében táncestély követte, melyen az első négyest 150 pár táncolta.

Wahrmann Ernő utolsó levele.

(Bücsü a barátjától. — A párisi temetés.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, június 5.

A fővárosban érthető feltűnést keltett Wahrmann Ernő öngyilkossága. Senki sem sejtette, hogy a milliomos-fia teljes csőd előtt áll s szinte hihetetlennek tűnt, hogy Wahrmann Mórifia valaha az „éhhálál” elől meneküljön. Pedig kétségtelenül így van. A haldoklók sohasem hazudnak.

Wahrmann Ernő öngyilkosságának egy igazán érdekes dokumentuma jutott tegnap nyilvánosságra. Egy levél, a melyet halála előtt egy *budapesti barátjának* írt, a ki a magyar világlírában mindig jelentős szerepet játszott és játszik ma is. A levél Párisban, 1906. május 31-én kelet. Merített angol levélpapíron, nagy, kusza betűvel van írva. A levélpapír sarkában apró, homorú betűvel:

Ernest Wahrmann,
14 Rue St. Guillaume.

Kedvesem,

az este Bakker-rel, tudja, azzal a bolond angollal, a kivel Monte-Carlóban voltunk együtt, találkoztam a Boisban és nagyon eszembe jutott maga. Igazán utálok az írka-firkát és levelet csak akkor lehet belőlem kipréselni, ha már sehogyse tudok kifogást találni hanyagságomra, vagy ha akarok valakitől valamit. Maga ezt különben legjobban tudja. Monte-Carló óta gondolom, egyszer írtam magának.

Most se tudom tulajdonképpen, hogy mit akarok írni. Volna annyi mindenféle mondanivalóm, de azt hiszem, nem bírek belőle semmit se leírni. Olyan buta meség van itt a szobámban, hogy majd megfulladok.

Azt azonban meg akarom okvetlenül mondani, hogy én főbe lövöm magamat. Én mondtam már ilyet, ugy-e! Most komoly. Semmi kedvem sincs ahhoz, hogy nyomorogva futkározzak Párisban, és öt frankot kérjek azoktól, akik ki fosztottak.

Lehet különben, hogy nem is kerülök ennyire nyomoruságos helyzetbe és csak azért beszélek ilyenekről, mert ez a nagy meleg nagyon ráfekszik a fejemre és mert megint vesztettem. De ettől eltekintve, sincs nagy kedvem az élethez. Fáradt vagyok. Az életmód amúgy is megölne. És én nem tudok már megtanulni másképp élni.

De igazán nevetni való kedvem van, hogy milyen komolyan írok én magának. Semmi érzékenykedés! Még nem láttam embert, aki egy komédián pityergett volna. Kedvesem, csókolom a kezét. Adieu! Tiszteletetek mindenkit.

Ernő.

Egy nappal a levél kelte után Wahrmann Ernő öngyilkos lett.

Pünkösd hétfőjén temették el Wahrmann Ernőt, akinek halálát három fekete lobogó hirdette Párisban. Az egyik a *Rue St. Guillaume* 14. számú háának első emeleti örökvirágos erkélyére volt kitzve: itt lakott Wahrmann Ernő. A másik fekete lobogó a Boulevard des Capucines egy nagy háromemeletes házában, közvetlenül a *Café Americaine* mellett. Ebben a házában van a *Cercle des Capucines* klubhelyisége, a híres játékbarlang, amelynek ismert tagja volt a szerencsétlen Wahrmann. A harmadik zászló a boulevardtól három lépéssnyire lengett a Rue Scribe-en, a párisi akadélya verseny klub palotájának homlokán. Valaha Wahrmann futtatott Autaülben. Rózsaszínű test, fekete szegély és sapka...

Temetését így írja le egy párisi tudósítás: Ma reggel temették. A lakásáról négyen hozták le a koporsót. A gyászolók a koporsó előtt levett kalappal állanak. Párisi szokás ez. Minden halott előtt levett kalappal áll mindenki.

A férfiak a legnagyobb tiszteességet adják meg Wahrmann Ernőnek. Párisi szokás szerint frakkban, fehér nyakkendővel jelentek meg a vég-tiszteletén. Négyes sorokban követik a koporsót. Elöl Wahrmann Richárd, a fivér meg, ugyancsak frakkban fehér nyakkendővel.

Nagy darabon át gyalog megy mindenki. A menetben volt egy kicsi, borotvált képtember: *Newby*, Wahrmann Ernő egykori zsekéja. A *Père Lachaise*-ben talán az utolsó sírhely jutott Wahrmann Ernőnek. Ugyanabban a csoportban *Grünwald* Béla pihen.

Rövid szertartás volt. Permetező esőben szomorúan jöttek vissza az emberek a vigásos, ünneplő Páris közepébe. A szerencsétlen fiu családjából csak Wahrmann Richárd volt ott. A nővére, Wahrmann René Tóalmáson maradt családjával.

A legsötétebb Aradmegyéből.

(Két gyilkosság.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, június 5.

A pünkösdünnep alatt két borzalmas gyilkosság történt Aradmegyében, az egyik *Sikló*, a másik *Jószáshely* községben. A sikló gyilkosság rejtélyes körülmények között történt. Sem a gyilkos, sem az áldozat kilétét nem sikerült eddig megállapítani. Valószínű, hogy az áldozat aradi ember és nyilvánvalóan rablási szándékból ölték meg. A véres esetekről alábbi tudósításunk szól:

Hétfőn délelben a siklói határban, a buza között egy uriasan öltözött ember holttestére akadtak a határban dolgozó munkások. A fején elől és hátul két fejszecsapástól eredő mély seb tátongott, amelyek feltétlenül halálosak voltak.

Az esetről nyomban jelentést tettek a csendőrségnek, amely megállapította, hogy a gyilkosság más községben történhetett és valószínűleg a nyomozás félrevezetése végett szállították a hullát a siklói határba. Minden valószínűség mellett szól, hogy a meggyilkolt *biciklin indult el Aradról* utolsó útjára.

Az esetről a csendőrség jelentést tett az aradi kir. ügyészségnek, amely intézkedett a nyomozásra nézve.

A másik gyilkosság Jószáshelyen történt. Az áldozat itt pár órai kínlás után szintén meghalt.

Fauer Tódor jószáshelyi legény hétfőn nagy mulatozást csapott az egyik kocsmában. Fauer már részeg volt, amikor belépett egyik régi haragosa, Brán Ilie. A berugott legény dühösen ugrott fel és fenyegető hangon kiáltott rá:

— Takaradj innen, mert megöllek!

Brán Ilie nem ijedt meg a fenyegetéstől, hanem védekező állásba helyezkedve, keményen vágott vissza haragosának. Eres szóváltás keletkezett, miközben Fauer Tógyer hirtelenül bicskát ragadott ki a zsebéből és előbb mellbe, aztán hasba szurta ellenfelét. Brán rövid kínlás után meghalt.

A gyilkost a csendőrség letartóztatta és átkísérte a buttyini járásbíróhoz fogdájába.

Vilmos császár Bécsben. A bécsi ut programja.

(Wekerle a császárnál.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, június 5.

II. Vilmos császár holnap Bécsbe érkezik *Ferenc József* király látogatására. A német császár fényes kísérettel jelenik meg szövetségstársa császári fővárosában s a beszélgetés és tanácskozás során, amelyet ősz uralkodónkkal s a külügyminiszterrel folytatni fog, első helyen kétségtelenül az a törekvése foglal helyet, hogy a *háromszövetséget*, ha Oroszország kiválik belőle, esetleg Oroszország bevonásával újra lábraállítsa.

Diplomáciai körökben *politikai tüntetés* jellegével ruházzák föl Vilmos császár bécsi látogatását. Ennek célja, hogy ország-világ lássa a magyar-osztrák-német szövetségnek megrendíthetetlen szilárdságát. A császár ezenkívül személyesen óhajtja a király előtt tolmácsolni halás köszönetét Magyarország és Ausztria azon magatartásáért, a mely lehetővé tette a marokkói konferencia szerencsés befejezését.

Berlini jelentések szerint, ott biztosra veszik, hogy Vilmos német császár és *Ferenc József* bécsi találkozója Ausztria-Magyarország s a német birodalom benső viszonyának további megerősödését fogja maga után vonni s teljes megegyezést fog eredményezni ama problémákra nézve, a melyek gyakorlatilag máris az európai államok konstellációjának nyilvánvaló változásában mutatkoznak.

Tudvalevő, hogy Magyarországon ma már nem valami nagyon népszerű a hármasszövetség, de a hivatalos Magyarországnak, a kormánynak mégis exponálnia kellett magát a német szövetségstársért. *Kossuth* Ferencnek és *Polányi* Gézának meg kellett tagadnia a közel múltban elfoglalt álláspontjukat s *Wekerle* Sándorral egyetértően a hármasszövetség érdekében szálltak sikkra. A miniszterelnök a német császár fogadására ma Bécsbe utazott. *Wekerle* Sándor ott lesz az ebéden is, amelyet a király Vilmos császár tiszteletére ad. De a német császár — mint Berlinből jelentik — a magyar miniszterelnökkel behatóbban kíván tárgyalni s külön audiencián fogja fogadni.

(A császár fogadtatása.)

Vilmos császár bécsi látogatásának terve május elején pattant ki egész váratlanul. A császár legutóbb 1903. szeptember havában járt Bécsben, és most ő intézett kérdést *Ferenc József* királyhoz, hogy szívesen veszi-e látogatását? Válaszul természetesen rögtön a legmelegebb meghívást kapta. A látogatás Vilmos császár egyenes kívánságára egészen *intím jellegű* lesz, Uralkodónk a pályaudvarról a német császárral *Schönbrunnba* fog hajtani; Vilmos császár bécsi tartózkodása alatt itt száll meg. Az

eddiggi intézkedések szerint csapatszemle sem lesz s az utcák díszítését sem hivatalosan rendezték. A *Kreuzenstein* kastély meglátogatásának eszméje is a német császárról. Már *Frigyes* császárné igen érdeklődött a kastély restaurálása iránt s *Wilczek* gróf évente karácsonykor a berlini udvarnak fényképeket küldött a restaurálási munkálatok haladásáról.

A király mindenben hozzájárult ahhoz a programhoz, amelyet Vilmos császár látogatása alkalmából megállapítottak. A program általában arra törekszik, hogy a német császár látogatásának *magánjelleget* adjon, annak ellenére, hogy a nagy katonai kordonnal, amelyet a fogadtatásra kirendeltek, ő felsége *rendkívüli tiszteletét* szokta kifejezni.

A német császár *szerdán*, június 6-án reggel kilencedfél órakor érkezik a nyugati vasúton *Penzingbe*, ahonnan *Schönbrunnba* hajtat. A pályaudvar előtt levő térséget és a schönbrunni park hidját ünnepiesen földíszítetik. A pályaudvar peronján egy díszszóelő és az *összes főherceg* élén maga a király fogadja a német császárt. A király mindazokat a főhercegeket, akik ezidőszerint távol vannak az osztrák fővárostól, Bécsbe rendelte s így a királyi családnak csak azon tagjai fognak hiányozni a fogadtatásról, akiket ebben betegségük akadályoz. A bécsi német nagykövet *Wedel* gróf a határig ment uralkodója elé. A király a német marsallok egyenruhájában fogja üdvözölni koronás vendégét.

A főhercegnők a schönbrunni kastélyban üdvözlik a német császárt. Itt várják meg a legfőbb udvari méltóságok is, továbbá *Goluchowski* gróf külügyminiszter, *Burián* báró és *Pitreich* tábornok közös miniszterek, *Beck* Vladimir báró és *Wekerle* Sándor miniszterelnökök. A császárt érkezésénél a kék lépcső alján az első főudvarmester és a főszertartásmester fogadja. A főhercegnők az első emeleten üdvözlik a német felsőget. A császár ezután a Terézia-terembe megy, ahol a külügyminiszter, a legfelsőbb udvari méltóságok, a miniszterelnökök, a közös miniszterek, a főhadsegédek és udvarhölgyek tisztelgését fogadja.

A délelőtt többi részén Vilmos császár látogatásokat fog tenni. Meglátogatja a kapucinusok sirboltját s azután látogatást tesz a főhercegnőknél. A német nagykövet dejeunerje után a császár előbb a Bécsben akkreditált nagyköveket s utána a többi követeket kihallgatáson fogadja. Az audienca befejeztével hintón *Bécsbe* megy.

Június 7-én, csütörtökön délelőtt különböző látogatásokat tesz Vilmos császár Bécsben, a melyeknek programját azonban még nem állapították meg véglegesen. Délben *Kreuzensteinbe* utazik, hogy *Wilczek* gróf kastélyát összes nevezetességeivel megtekintse. A császár az ebédet a *Wilczek* grófi család körében fogja elkölteni. Délután 5 órakor visszautazik *Schönbrunnba*, ahol *udvari díszlakoma* lesz. A lakoma után a bécsi férfi daloskör szízenádot ad a császár tiszteletére. Ennek befejeztével a császár *Ferenc József* király kíséretében a pályaudvarra megy és este 9 órakor *Berlinbe* utazik.

(A császár kísérete.)

Potsdami távirat jelenti, hogy Vilmos császárt bécsi útjára a következő urak kísérik: *Eulenburg* gróf főudvarmester, *Hülse-Haeseler* gróf főszárnysegéd, *Hohe-nau* gróf tábornok, *Clerius* alezredes szárnysegéd, *Csirski* külügyi államtitkár.

(*Wekerle* Bécsben.)

Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: *Wekerle* Sándor miniszterelnök ma este Bécs-

be utazott, hogy holnap résztvegyen a német császár tiszteletére rendezett ünnepségeken.

A fogadtatási ünnepre *József* kir. herceg és *Augusta* kir. hercegnő is Bécsbe utaztak.

Vádindítvány a Fejérváry-kormány ellen.

Olay Lajos nem szerelt le.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 5.

Néhány nap előtt, amikor *Olay* Lajos országgyűlési képviselő fölvetette a *Fejérváry*-kormány vád alá helyezésének kérdését, a vezető politikusok mindent elkövettek, hogy Olayt eltérítsék szándékától. Akkor *Wekerle* Sándor miniszterelnök és *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter is tárgyaltak Olay Lajossal ebben a kérdésben, annál is inkább, mert a vádindítvány főleg *Szterényi* József kereskedelemügyi államtitkár ellen irányult. A tárgyalások után híre járt, hogy *Olay* Lajos *leszerelt*: *Wekerle* és *Kossuth* kérésére elállott a szándékától. Ma azonban kiderült, hogy *Olay* mégse szerelt le, hanem igenis ragaszkodik indítványához, amely erős bonyodalmakat okozhat.

Mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi, a képviselőház folyosóján ma ismét az a hír járta, hogy *Olay* ragaszkodik elhatározásához és megteszi a vádindítványt.

Egy újságíró megkérdezte Olayt, hogy igaz-e ez a hír, mire a képviselő a következőket válaszolta:

— *Persze, hogy igaz. Igenis, ragaszkodom a vádindítványhoz, attól én el nem állok.*

— *Igaz, — kérdezte most az újságíró, — hogy képviselő urhoz többen is csatlakoztak?*

— *Erről én nem beszélhetek, nem is beszéltem meg a dolgot semmiféle képviselőtársammal. Lesznek-e társaim vagy sem, azt én most nem tudom. Majd kiderül, ha rákerül a sor a vádindítványra.*

Politikai körökben nagy érdeklődéssel néznek a vádindítvány elé. A *Fejérváry*-kormány vád alá helyezését ez az indítvány *sem eredményezheti* ugyan, mert hiszen a békeföltételek között volt az is, hogy a távozó kormányt nem vonják felelősségre, de arra nagyon alkalmas, hogy bonyodalmakat idézzon elő és a *Wekerle*-kabinetet igen kényes helyzetbe sodorja.

Gyermekgondozónői tanfolyam.

(Uj életpálya fiatal nők részére.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Az aradi állami gyermekmenhelyben június hó folyamán végződik be a második *gyermekgondozónői és ápolónői tanfolyam*, a melyet a *Fehér-Kereszt* és *Vörös-Kereszt* egyesületek kezdeményeztek és tartanak fenn. A harmadik tanfolyam július hó 1-jén kezdődik meg.

A második tanfolyam végeztével immár hét diplomás gyermekgondozónő került ki az aradi kurzusból, a melyhez hasonló csak egy működik még az országban, a temesvári. Külföldön azonban, ahol az egészségügyi intézmények sokkal fejlettebbek, minden városban van már ilyen tanfolyam, a hol évről-évre nagyon

sok intelligens urfi család lányát képezik ki a helyes gyermekápolásban.

Az aradi tanfolyam szabályzatából a következők intézkednek a felvételre vonatkozólag:

A tanfolyam vezetője a m. kir. állami gyermekmenhely igazgató-főorvosa.

Évenként két tanfolyam rendeztetik, mind-egyike hat hónapra terjed, melynek végeztével a hallgatók nyilvános vizsgát tesznek és a vizsgálat sikeres letétele után oklevelet nyernek. Az okleveles gyermekgondozónők valamely gyermekmenhelyben, kórházban, esetleg egyesületnél, vagy magánosoknál fognak megfelelő fizetés mellett elhelyeztetni.

A tanfolyamra oly 18—28 év közötti nők vétetnek fel, kik négy polgári osztályt végeztek, erkölcsi bizonyítvánnyal bírnak és testileg egészségesek.

Azok, kik műtéteknél és boncolásoknál segíteni képtelenek, a tanfolyamot nem végezhetik. A kurzisták közül kettő ingyen lakás- és ellátásban részesül, a többiek pedig csak ellátásban, ennek ellenében azonban az elméleti tanfolyam hallgatása mellett gyermekgondozónői szolgálatot teljesítenek.

A hallgatók tartoznak a „Fehér-Kereszt gyermekgondozónők országos testvér szövetségé”-be tagul belépni.

A július hó 1-jén kezdődő tanfolyamra jelentkezni június hó 20-ig lehet és pedig akár írásban, akár szóval az állami gyermekmenhely igazgatójánál.

Érdeemes megemlíteni, hogy a tanfolyam idel hallgatói közül egy — bár az oklevelet még nem szerezte meg — már állást is kapott a nagyváradi állami gyermekmenhelyben.

Barabás lemondása

és az aradi függetlenségi párt.

(A végrehajtó-bizottság ülése. — Mikor mond le Barabás? — Csak aradi jelölt. — Műlek helyett Avarffy Imre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

A hármas mandátummal kitüntetett *Barabás* Béla dr. az országos függetlenségi és 48-as párt multkori határozata folytán tudvalevőleg a *budapesti* VII. kerület képviselőjét tartja meg. *Barabás* ezért lemondott már a *nagyváradi* mandátumról, míg *Aradváros* képviselői megbízatását csak a napokban fogja letenni.

Az aradi függetlenségi párt *végrehajtó bizottsága* pénteken tartott értekezletén már hivatalosan is foglalkozott a megüresedő aradi képviselőség betöltésével, de — amint közöltük — csupán azt határozta, hogy a képviselőjelöléssel *Barabás* Béla hazaérkeztéig vár, a vele történt megállapodás után pedig e hét folyamán újabb gyűlést tart.

Ez az előreláthatólag *csütörtökön* tartandó ülés érdekesnek ígérkezik, de a jelölést még ezen az ülésen sem fogják megejteni. A párt vezetősége ugyanis azon a véleményen van, hogy hivatalos jelölt föllállításának csak *Barabás* lemondása után van helye. Minthogy pedig *Barabás*, — az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa előtt tett kijelentése szerint — *csütörtökig* nem mond le az aradi mandátumról és ezen a napon nem is vehet részt a végrehajtó bizottság értekezletén, a *képviselőjelölést* ismét el fogják halasztani.

A végrehajtó-bizottság ülésén azonban — mint értesülünk — egy igen fontos elvi határozatot fognak hozni, amennyiben a bizottsági tagok azon óhaját, hogy *föltétlenül aradi jelöltet* kell fölláztatni, most már *pártáthározatként* fogják kimondani. Ugyanakkor határozattá emelik a pártvezetőség azon indítványát is, hogy a képviselőjelölt személyére nézve csak *Barabás* lemondása után állapodjanak meg.

Ma délután különben *Avarffy Imre dr.*, az aradi függetlenségi párt társelnökének lakásán ismét *bizalmas értekezlet* volt, amelyen csupán a négy kerületi elnök vett részt. Az értekezleten, úgy tudjuk, a pártelnöki teendő elváltatásáról volt szó, mert *Műlek Lajos dr.* társelnök, aki *Péterffy Antal* elnök lemondása óta a párt ügyeit vezette, megrongált egészségének helyreállítása végett a napokban fürdőre utazik és már a csütörtöki értekezleten sem fog elnökölni. Ezt az ülést már *Avarffy Imre dr.* társelnök vezeti, aki a választás idejére is vezetni fogja a párt ügyeit.

A gyoroki Ubrik Borbála.

(Egy író rémtette.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Az Ubrik Borbála borzalmas históriájához hasonló eset történt a napokban Gyorokon. Egy minden emberi érzésből kivetkezett ember annyira megkínozta a tulajdon édesanyját, hogy a szerencsétlen asszony csak az orvosi segítségnek köszönheti életbenmaradását. A borzalmas esetről alábbi tudósításunk szól:

Barabács István gyoroki földmives közönszerzte hirhede volt durvalelkűségéről és erőszakosságáról. Mindenki kerülte az elvetemedett embert, aki a korcsmázásban lelto főgyönyörűségét. Mindenki kerülte, csak az anyja szerette, *Podja Mária*, egy töpörödött özvegy asszony. Ellátta élelemmel, ruházattal és még pénzt is adott neki olthatatlan vágyainak kielégítésére. Hogy a hála a legszebb földi éretnyek egyike, arról hallott már egyetmást *Barabács*, de ennek gyakorlását másokra bízta. Durva szidalmakkal illette mindig anyját.

Ez volt a hála anyja jótéteményeiért.

Egy este a korcsmából hazajövet, rendes szokásához híven botrányos zajt csapott. Az édesanyja felébredt és megfedte:

— Ne korcsmáz annyit fiam, nincs nekünk pénzünk az ilyen mulatságra.

A részeg ember egy doronggal felelt a szeliden feddő szavakra. Szenvedélye annyira elragadta, hogy félholtra verte az anyját és aztán egy szűk kamrába dobta, amelynek ajtaját rázárta.

— Itt pusztulsz el kutya! — kiáltotta.

Podjáné magához térve, megpróbálta kitörni a kamra ajtaját. De a gyöngye asszonynak ez nem sikerült, azért sem, mert a zaj hallatára ott termett a fia, aki erre lakatot tett a kamra ajtóra.

— Megmondtam, hogy itt pusztulsz el! — ismételte vészjósló hangon.

Az elzárt asszony zokogva kérte fiát, hogy könyörüljön meg rajta. Mintha a fának beszélt volna. A gonoszlelkű ember elment a korcsmába, ahol folytatta tivornyázásait.

Podjáné élen-szomjan töltött napokat a szűk, rossz levegőjű kamrában. Testét elborították a férgek és sebeket martak rajta. A szerencsétlen asszony akkor már beletrödött sorsába. Megnyugvással feküdt a vizes földön és közben imádkozott a fia lelkiüdvéért. Nagyon szerette, még ezt is meg tudta bocsátani neki. *Tizenegyedik napja* tartottak már kinszenvedése, amikor szomszédainak feltűnt az asszony eltűnése.

— Hol van az anyád? — kérdezték tőle.

— Keressétek! — válaszolt durván *Barabács*.

A szomszédok resszat sejtve indultak az asszony megkeresésére és végre megtalálták a kamrában. Rettenetes látvány tárult eléjük. Mozdulatlanul feküdt ott Podjáné. Rögtön elhívták *Réin Béla dr.* gyoroki orvost, aki apo-

lás alá vette a szerencsétlen asszonyt és sikerült őt életre kelteni.

A szivtelen flu tette nagy felháborodást keltett a községben. Többen meg akarták lincselni, de a csendőrség ezt megakadályozta. A csendőrség letartóztatva *Barabács* és jelentést tett az esetről az aradi kir. ügyészségnek.

SPORT.

+ Az esztrák Derby. Pünkösdi hétfőn került döntésre az Esztrák Derby. *Morpeth* első, *Fels* második, *Rother Stadl* harmadik; ez a Derby befutója. Hároméveseink eme legklasszikusabb versenyében tehát a mi tenyésztésünk aratott diadalt, amennyiben a Pettendi-mónesben nevelt *Morpeth Wenckheim Dénes* gróf tulajdona — habár erős küzdelem árán is, de megverte a németek legjobb háromévesét, *Felset*. A nem teljesen egészséges *Rother Stadl* csak másfél hossznyira maradt el. A negyedik helyen *Elzevir* végzett a szintén német Derby Cup előtt.

+ Magyarország bajnoki labdarugó csapata Aradon. Az élelnek érdeklődés, melyvel városunk közönsége mind fokozottabb mértékben viseltetik az *Aradi Atlétikai Klub* foot ball mérkőzés iránt s a temesváriak és a szegediek csapatai ellen elért győzelmet arra buzdították a kiub vezetőségét, hogy városuk közönségének megszerezze azt a kiváló látványosságot, melyet Magyarország ez évi labdarugó bajnoki csapatainak, a budapesti *Postások* remekjátéka nyújt. Az Aradi Atlétikai Klub football csapata koránis-m gondolhat eredményre e csapattal szemben s a biztos megveretés elé megy, de készsége fogadjja el a mérkőzést, mert egyrészt tanuinak a kiváló játékosoktól, másrészt ez a match rendkívül élvezetet fog nyújtani a közönségnek. Megállapodás szerint a mérkőzés június 17-én délután lesz a sporttelepen.

Automobil-gyár Aradon.

Egy nagyszabásu tervről.

(A gazdasági szék javaslata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Érdekes tervvel foglalkozott ma Aradváros gazdasági széke. Szóba került egy *automobil-gyár* alapításának eszméje, amely az első volna ebben a nembn az egész országban. Ha a nagyszabásu terv megvalósul, úgy a fejlődésben levő aradi gyár-*ipar* egy olyan iparággal gyarapodna, a melynek készítményei az egész országban elterjedhetnének és háttérbe szoríthatnák a külföldről behozott automobil-kocsikat is.

A kissé merész, de érdekes tervről alábbi tudósításunk szól:

A budapesti *Magyar Automobil Klub* már a múlt év óta foglalkozik egy Magyarországon létesítendő automobil-gyár eszméjével. Eleinte Budapesten akarták megalapítani a gyárat és e célból érintkezésbe is léptek a Máv. waggongyárával és más gyárosokkal. De a tárgyalások nem vezettek eredményre, mert sokan aggodalmakat tápláltak az iránt, hogy Budapesten a drágasági viszonyok miatt nem lehetne olyan gyárat alapítani, amely megküdhetne a kezdet nehézségeivel és gyártmányait a külföldi gyártmányoknál olcsóbban adhatná. Ilyképen a budapesti gyáralapítás eszméje elesett.

De az Automobil Klub nem mondott le a gyáralapítás eszméjéről, minthogy a Magyarországon mind inkább terjedő automobil kocsik gyártása jövedelmező üzletnek mutatkozna és nagyban emelné a hazai ipart. Felvetették tehát azt a tervet, hogy az automobil-gyárat a vidék valamely nagyobb városában kellene megalapítani. A gyáralapítás céljaira Arad vagy Győr mutat-

kozott a legalkalmasabbnak, minthogy úgy Aradon, mint Győrön van már vaggongyár. Az Automobil Klub az eszme felvetése után első sorban a *győri vaggongyárral* lépett érintkezésbe és már folynak is a tárgyalások az utomobil-gyár alapítása ügyében.

Lehetséges azonban, hogy mégsem Győrön, hanem Aradon fog létesülni az automobil-gyár. Az aradi waggongyár ugyanis sokkal nagyobb, mint a győri és így inkább képes létesíteni az automobil-gyárat. Különbben is az aradi waggongyárnak már van egy ujonnan berendezett osztálya, amely motorok és motorkocsik gyártásával foglalkozik.

Aradváros gazdasági széke, amely ma foglalkozott ezzel a dologgal, elfogadta *Varjassy Lajos h.* polgármesternek azt az indítványát, hogy a város az automobil-gyárnak Aradon való létesítése érdekében lépjen érintkezésbe a budapesti *Automobil Klubbal*.

Az indítvánnyal foglalkozni fog a legközelebbi tanácsülés és bizonyára pártoldalg fogja a közgyűlés elé terjeszteni.

A merénylő halála.

Keresik a bűntársakat.

(A királyi pár mulat.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 5.

A madridi merénylő megkerült. Elfogták, de a földi igazságszolgáltatás már nem idézheti széke elé, mert amikor látta, hogy nincs többé menekülés, *főbe lötte magát*. A halottban föliszerték azt az embert, aki a Calle Mayor végzetes házában, egy penzióban szobát bérelt s *Mateo Moral*-nek nevezte magát. Most lázasan kutatják a bűntársait, mialatt a fiatal királyi pár estélyeken és csapatszemiéken szórakozik, hogy elfeledje a rettenetes napot.

A bombavető öngyilkos lett.

Madrid, június 5. A polgári kormányzóhoz tegnapelőtt az a hír érkezett, hogy *Torrejon de Andozban*, Madrid közelében egy ember, a kire teljesen ráillett az a leírás, a melyet a bombamerénylő személyéről adtak, a midőn látta a rendőrséget, mely letartóztatására érkezett oda, *öngyilkosságot követett el*. A torrejoni öngyilkosban ama ház tulajdonosa, a melyből a bombát dobták, *föliszerte Mateo Moral anarkistát*. Moral tegnapelőtt este megjelent egy torrejoni vendéglőben, azt kérdezte a vendéglőstől, mikor indul a legközelebbi vonat Barcelona felé. *Mateo Moral* igen izgatott volt. A kezén látható égett sebek felkötötték a vendéglős gyanuját, a ki észrevette, hogy a merénylő személyleírása teljesen ráillik vendégére. Moral kísértalt a pályaudvarra, hogy megvárja a vonat érkezését. Utközben találkozott egy *rendőrbiztossal*, a ki Moral látára szintén gyanut fogott és fölszólította Moralt, hogy igazolja magát és mikor ez erre nem volt képes, *letartóztatva és visszaszállította a községbe*. A rendőrbiztos Moral mögött ment. Moral utközben *hirtelen revolvert rántott elő, lelőtte a rendőrbiztost, aztán önmagára fordította fegyverét*. A miniszterelnök elrendelte, hogy Moral holttestét Madridba szállítsák. Reggel katonai bizottság automobilon Torrejonba ment, hogy jegyzőkönyvet készítsen és a holttest átszállítását elvégezze. A holttestet szállító vonat délben érkezett Madridba.

Moral holttestét azonnal a katonai kórház halottaskamrájába szállították. A merénylő holttestét jégre tették. A miniszterelnök, a ki megtekintette a holttestet, megtiltotta, hogy közszemlére kitegyék. A király lefénnyépeztette a holttestet. A bombát állítólag úgy készítették, mint azt, a melyet Párisban a Rue Rohanon Alfonz király és Loubet elnök kocsija elé vetettek. A tegnapi diszszemlén a csapatok élén a Vadras-ezred megy, a mely a bombabarobbanás alkalmával oly súlyos veszteséget szenvedett.

Madrid június 5. Moral anarkista torrejoni tartózkodásáról a következő részleteket jelentik: Moral a torrejoni pályaudvar közelében lévő korcsmába ment, amelynek tulajdonosa gyanúsán nézett Moralra, mire ez kifizette tartozását és eltávozott a vendéglőből. Moral ezután egy mezei őrral találkozott, aki igazolásra szólította fel, mire Moral azt mondotta, hogy Madridba táviratoz igazolványaiért. E végből visszatértek Torrejonba, utközbe azonban lelőtte az őrt. Erről a torrejoni lakosok azonnal értesítették a hatóságot. Moral kék zubonyt viselt, kezén és balszemén égett sebek voltak. Mire a madridi rendőrfőnök megérkezett, Moral már halott volt. Zsebében egy, a portugál vasutakról származó podgyász földadóvenyét és egy kisebb csomagot találtak, amelynek tartalmáról semmit sem tudni.

Páris, június 5. Madridból jelenti a Havasügynökség: Miután több oldalról kétség merült fel Moral holttestét illetőleg, a holttest agnoszkálására beidézték a merénylő rokonságát. A merénylő elfogására kitűzött 20.000 pezeta díjat a Moral által meggyilkolt mezei őrzvegye fogja megkapni. A királyi várkapornában tegnap tartott istentiszteleten nagyszámú közönség vett részt. A péntekre tervezett virágcsatán a királyi pár nem lesz jelen.

Madrid, június 5. A lapok jelentik: A spanyol rendőrség azt állítja, hogy Moral bűntársának nyomában van. A rendőrség nézete szerint annak a háznak tulajdonosa, ahol a merénylő lakott, egy anarkista, aki annak idején Szevillában anarkista lapot szerkesztett.

A merénylő koporsója.

London, jun. 5. Madridi távirat szerint Moral holttestét jéggel bélelt koporsóba tették, de estefelé a miniszterelnök rendelkezésére senkit sem bocsátottak többé a koporsóhoz, mert a tömeg nagyon izgatottan viselkedett és ki akarta ragadni a holttestet, hogy szétépeje.

A merénylő halottainak számát százharomra teszik.

Páris, jun. 5. A *Matin* Madridba küldött tudósítója jelenti: Romanonas belügyminiszter kijelentette, hogy Moral nem tartották anarkistának. Gyakorta látogatta az ugynevezett modern iskolát, amelyben köztársasági érzelmű tanárok fölolvadásokat tartottak, azonban hirtelen megszüntette az iskola látogatását és igen visszavonult életet élt. Az anarkistákkal úgy látszik nem állott összeköttetésben, gyülekezeteiken sohasem vett részt. A miniszter kételkedik a londoni anarkisták állításának valóságában, akik azt mondják, hogy tudomással bírtak a merénylőről. Moral néhány hónappal ezelőtt hadseregellenes röpiratot adott ki, amelyet több kaszárnyában osztogatott.

Házkutatás az Ecole Moderne-ben.

Barcelona, június 5. Az Ecole Moderne épületében, ahol Moral lakott, házkutatást tartottak. A tanároknál, akik legnagyobb

részt anarkisták, anarkista röpiratokat, spanyol és külföldi anarkisták fényképeit, továbbá kártyákat és leveleket találtak. Az Ecole Moderne igazgatóját letartóztatták.

Madrid, jun. 5. Madrid közelében egy réten megtalálták Moral hétköznapi ruháit. A cipőkön láthatni, hogy Moral a szántóföldeken keresztül menekült. Azt hiszik, hogy Moral azonnal a merénylő elkövetése után itt keresett buvóhelyet.

A királyi pár.

Madrid, június 5. A király, a királyné, a királyi család, a battengbergi hercegnő, valamint az idegen vendégek résztvettek a Germinez-szállóban rendezett bálon, ahonnan éjfél után távoztak el. A nagyszámmal egybegyűlt néptömeg lelkes ovációkban részesítette a királyi párt.

Madrid, június 5. A tegnapi ünnepélyek az udvarnál egy az udvari kápolnában való templomi menetre és a királyi színházban tartott diszeloadásra szorítkoztak. A vasárnapi istentisztelet ezuttal hálaadó istentisztelet volt a királyi párnak a veszedelemből való szerencsés kimeneküléseért. A királyi színházban megtartott diszeloadás fénypontja volt az ünnepségeknek. A királyi pár fél tíz órakor jelent meg az udvari páholyban. Amikor beléptek, a zenekar a himnuszt játszotta. A királyné pompás moirée öltözékben jelent meg, fején briliántok jól alkotott diadémal és türkizekből és briliánsokból alkotott kollérral a nyakán, melyet Edvárd királytól kapott ajándékba. Az előadáson jelenlévő többi hölgyek is nagyon elegáns toaletteket és drága ékszereket hordtak. A királyi pár, követve a fejedelmi személyiségektől, éjfélkor hagyta el a színházat. Este fogadás és táncestély volt, amelyen a királyi pár is részt vett. Amikor a királyi pár és a kíséret kocsijai a bálteremhez hajtottak, a rendőrség igen nagy óvintézkedéseket fogantatott.

Madrid, június 5. A ma Carabanchelben megtartott csapatszemlén a király, királyné, és a külföldi küldöttségek összes tagjai résztvettek. A nagyszámú közönség élénken ünnepelte a királyi párt. A tropikus hőség következtében több katona nap-szúrást kapott.

TANÜGY.

(—) A tankönyvháború. Az aradi elemi iskolai tanítók egyrésze elhatározta, hogy a jelenleg használt abc és olvasókönyvek helyett, amelyek helyi szerző művei és helyi könyvkereskedő kiadásában jelentek meg, a Révai testvérek budapesti cég által kiadott Barna-Hajnai-féle tankönyveket fogják az iskolákban használni. A tanítók legnagyobb része azonban a helyi tankönyvek mellett foglalt állást. Ebből kifolyólag a tanítók körében természetesen heves viták keletkeztek. Az ügy Varjassy Árpád kir. tanfelügyelőhöz került, aki ma hozta meg határozatát. Varjassy elutasította kérelmükkel az új tankönyvek behozatalát kérelmező tanítókat, kimondván, hogy a jelenleg használt tankönyvek teljes mértékben megfelelnek a pedagógiai szempontoknak. A tanfelügyelő határozata a tanítók többségében nagy meglepetést keltett.

(—) Tanítógyűlés Pankotán. Az „A. V. T. E.” ujszentanna világi fiók bizottsága május 31-én tartotta gyűlését Herman Gyula galsai tanító elnökele alatt Pankotán, az állami iskola tantermében. Elnök megnyitójában vázolta a fiók bizottságok működésének fontosságát. A

gyűlés a következő program szerint folyt le: 1. Ovadjunk a szesz italoktól. Képmagyarázat, erkölcsnevelő elbeszéléssel egybekötve. Gyak. tanítás a IV—VI. osztályban, tartotta: Gombos Antal pankotai állami ig. tanító. Az előadás igen jól sikerült s mindvégig lekötötte a gyermekek figyelmét. 2. A III. osztály földrajzi térképét különféle változatban és vázlatban bemutatta Záray Ödön nyug. aradi igazgató. Záray neve elismert tekintély; nagy nyereség lesz, ha a térképet az általa tervezett alakban elkészítheti. Köztetszéssel fogadták. 3. A tüdővész elleni védekezésről Kleindl Jakab pankotai állami tanító értekezett. Igen sok fontos, figyelemreméltó dolgot említett, melyek szem előtt tartása nagyon kívánatos. 4. A jellemfejlesztésről a népiskolában Kovács Beria pankotai állami tanítónő igen sikerült felőlvadást tartott, sok helyes megfigyelésre valló érveket hozott fel. Ot új taggal szaporodott az egyesület: Niedermayer Gellért, Schmidt Antal, Winter Gusztáv, Gád Győző pankotai és Wlaczsi Károly silygyiai tanítók léptek be. A jövő ülés helyeül Ujszentanna tűzött ki. A tisztikar ismét a régi maradt, elnökké Hermann Gyula galsai, jegyzővé Deák Sándor világiosi állami tanító választott meg egyhangulag.

Vihar a szocialista kongresszuson. Goldner Adolf kibuktatása.

(Bejelentik az általános sztrájkot.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 5

A magyar szociáldemokraták pünkösdi vasárnapján kezdtek meg országos kongresszusokat, amelynek tegnapi második napján a pártvezetőség megválasztására került a sor. A pártvezetőség hivatalos jelöltjeinek listája kinos föltűnést keltett, mert a pártvezetőségi tagok között nem jelölték Králik Ferencet, Grossmann Miksát és Goldner Adolf dr.-t, a pártnak három régi érdemes tagját. De míg az előbbi kettőt a kongresszus megválasztotta, addig Goldner Adolfot — a pártvezetőség egyetlen lateiner-tagját — sikerült kibuktatni.

A választásnak ez a ma kihirdetett eredménye arra készítette Garami Ernőt, a párt hivatalos lapjának szerkesztőjét, hogy lemondjon a pártvezetői tagságról, ami a választások kimenetelével együtt a mai kongresszuson oly viharos jelenetekre adott okot, aminők a szociáldemokraták fegyelmezett tömegeinél nem igen szoktak lejátszódni.

A kongresszus befejezésekor ma kimondták, hogy országos jellegű általános sztrájkot rendeznek, ha az általános titkos választójog nem fog megfelelni a nép igényeinek.

A kongresszus mai üléséről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

A szocialisták nagygyűlésének harmadik napja szinte szenzációs módon indult. Garbai Sándor hivatalosan kihirdette a választások eredményét, mely szerint a pártvezetőségbe beválasztották a következőket: Bokányi Dezső, Buchinger Manó, Csizmadia Sándor, Garami Ernő, Garbai Sándor, Grossmann Miksa, Gyuriás József, Kardos Jakab, Klárik Ferenc, Vanczák János, Weltner Jakab. Az ellenrend-bizottságba beválasztották: Horovitz Gábor, Jócsák Kálmán, Matos Jenő, Pelczédar Ágoston, Sally Endre.

Az eredmény kihirdetése után napirend előtt felszólalt Garami Ernő, a Népseava felelős szerkesztője és lemondott pártvezetői tagságáról. Ez, kapcsolatban azzal, hogy a jelölt bizottság listáján hiányzott Grossmann Miksa és Goldner Adolf dr. és hogy az utóbbi, akinek kibukta-

tásán az ellenzék óvek óta fáradozott, ki is bukott a pártvezetőségéből, az ülésen nagy kavardást és szenvedélyes vitát támasztott.

Klári Ferenc, Ladányi Ármán dr. és mások követelték Garami megmaradását vagy lemondásának megokolását, aminek Garami úgy vélt eleget tenni, hogy személyi ellentétekre hivatkozott. Ez nem elégitette ki a kongresszust és egy indítvány a jelölő bizottság jegyzőkönyvének fölolvadását, egy másik pedig az ügy megvizsgálására és a kongresszusnak teendő jelentésre vonatkozólag bizottság kiküldését kívánta, míg egy harmadik indítvány a bizalmi férfiak testülete elé kívánta utalni a lemondást.

Amikor a többség a jelölő ülés jegyzőkönyvének fölolvadását határozta el, Weitner Jakab magából kikelve elrohant. A már-már kinossa vált helyzetnek Garami lemondásának visszavonása vetett véget, amit a kongresszus zajos tevével vett tudomásul. A kongresszus ezután a napirend letárgyalásához látott.

A délutáni gyűlésen Buchinger Manó referált az agitációról, majd elfogadtak egy határozati javaslatot, mely szerint a jelenlegi kormánnyal szemben a legnagyobb bizalmatlansággal viseltetnek s megbotránkozással nézik a kormánynak a földmunkások ellen intézett merényletét. A demagóg jelszavak és súlyos árusítás után kormányra jutott férfiak arcucspaják a gyülekezési és szólásszabadságot és ezért a szociáldemokraták nemcsak magukévé teszik a megtámadott munkásszövetség ügyét, hanem ez ügy védelmében a legerősebb eszközök igénybe vételétől sem riadnak vissza. Ha a kormány nem csinál olyan általános választói jogot, amely a nép érdekeit teljesen kielégíti, úgy a szociáldemokrácia az általános sztrájkjal fog válaszolni.

A határozati javaslat a szavakkal végződik:

Mindazok politikai halottakká lettek, a k miniszteri székéből a közelmúltban a szociáldemokráciát ki akarták irtani. A saját sztályuk, a polgárság is megveti őket, az időzött szociáldemokrácia pedig egyre növekedik. A párt most a nemzeti demagógia legveszedelmesebb fajtájával áll szemben, a mely mást tesz, mint amit hirdet. Fegyverkezünk, hogy mire elérkezik a tett ideje, megvalósíthassuk az általános választói jogot.

A kongresszus ezután a Marseillaise elneklésével véget ért.

A politika eseményei.

A delegáció és a kvóta-küldöttség.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 5.

A mai napon véget ért az indemniti és az ujoncjavaslatok képviselőházi tárgyalása, amiről Wekerle miniszterelnök már holnap jelentést fog tenni a királynak. A parlament tevékenysége most egyideig szünetel, hogy helyet adjon a bizottságoknak, első sorban a delegáció és a kvóta-küldöttség munkásságának.

Wekerle Bécsben.

Wekerle Sándor miniszterelnök, aki ma este Bécsbe utazott, kihallgatást fog kérni a királytól, amelyen bejelenti, hogy a képviselőház ma elfogadta a felhatalmazási és az ujoncjavaslatokat s hogy ezzel véget ért a költségvetési és a katonai exlex.

Az új osztrák kormányelnök, Beck Vla-

dimir báró, most ismerkedik meg Wekerlével, aki magával vitte pénzügyi és gazdasági referenseit, hogy arra az esetre, ha netalán idő kerül, az osztrák szakminiszterekkel a gazdasági kérdésekről tárgyalhassanak.

Osztrák kirohanás.

Bécsből táviratozzák: Az itteni kilencedik kerületben a keresztény szociálisták ülést tartottak, amelyen Weisskirchner tartományi képviselő referált a politikai helyzetről. Az ülés határozati javaslatot fogadott el, amely a következő szavakkal végződik:

— Az osztrák parlament hozzájárulása nélkül a magyar kérdésben semmiféle intézkedésnek nem szabad történnie és a 14. szakasz semmi körülmények között nem alkalmazható. *Dobjátok vissza a Lajthán tul a magyar értékpapirokat, ne igyatok magyar bort, ne vásároljatok magyar lisztet.* Eljen a szabad és független Ausztria!

A delegáció.

A delegáció tagjai pénteken délután két órakor a képviselőház I. számú bizottsági termében értekezletet tartanak, a melyen a jelöléseket is megejtik.

A magyar delegáció alakuló ülése Bécsben, a magyar minisztérium palotájában szombaton délután öt órakor lesz. A kormány részéről az alakuló ülésen Wekerle Sándor miniszterelnök, Jekelfalussy Lajos honvédelmi és Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszterek vesznek részt.

A kvóta-küldöttség megválasztása.

A függetlenségi és 48-as párt ma Batthyány Tivadar gróf elnöklete alatt értekezletet tartott, a melyen az elnök bejelentette, hogy a tíz tagú kvóta-küldöttségbe a függetlenségi párt hatot, az alkotmánypárt kettőt, a néppárt és a horvátok egy-egy tagot küldenek. A függetlenségi párt tagokul Pisztory Mórt, Batthyányi Tivadar grófot, Földes Bélát, Szabó Istvánt, Mérey Lajost és Ugron Gábort jelölte.

Az alkotmánypárt ma este Széll Kálmán elnöklete alatt tartott értekezletén a gazdasági és forgalmi viszonyok rendezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta.

Nagy Ferenc bejelentette, hogy már a pénzügyi bizottságban különvéleményt jelentett be azon, Lengyel Zoltán által fölvetett módosítással szemben, mely szerint kereskedelmi szerződés 1917. éven túl terjedő hatálylyal nem köthető, mert ezzel az ország lemondana azon jogáról, hogy ugynevezett lejártnélküli szerződéseket köthessen.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ezzel szemben kifejti, hogy a gazdasági politikának törekedni kell arra, hogy a szerződések lejáratí terminusa a kiegyeztetés lejáratí határnapjával összeessék. Ezért a javaslat változatlan elfogadását kérte, ami meg is történt.

A kvótabizottság tagjaiul az értekezlet Széll Kálmánt és Nagy Ferencet jelölte.

A néppárt Rakovszky Istvánt, a horvátok Rauch Ferenc bárót küldik ki a bizottságba.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Asztalos Sándor Társaság szerdán esti 8 órakor válaeztmányi ülést tart. Kérjük t. tagjainkat, jelenjenek meg ezen ülésünkön teljes számban, hogy az igen fontos ügyekben érdemlegesen határozhassunk. Sósálvi György elnök, Moravák Elemér tb. jegyző.

Finánc a küszöbön!

A cigaretta razzia.

(Főpincérek vigyázatok!)

Arad, június 5.

A világ nem is tudja, micsoda nagyfontosságú esemény játszódott le tegnap este az aradi kávéházakban. Pedig megtörtént Megmentették az államkincstárt járulékaival egyetemben, megnyugtatták Wekerle Sándort, ugyanis, miat pénzügyminisztert, mert ime: a magyar királyi dohányjüvedék tönkretévi kérekerültet.

Tegnap délután ugyanis ünnep lévén, a pénzügyek buzgó órei ráérték a gondolkozásra. Máskor tudniillik igazán nem érnek reá és épen ezért nem is gondolkoznak. Tegnap azonban megtették ezt, még pedig megiepő eredménnyel. Eszükbe jutott, hogy vannak kávéházak, ahol a pincér saját gyártmányu cigarettát árul, holott a kávéházban csakis trafikcigarettekat szabad eladni. Nyilvánvaló tehát, hogy ezek a pincérek kihágnak, sőt igen erőteljesen kihágnak. Lévéen pedig ez az ország szomorú ex'eben, minden filérre szükség van, következésképp meg kell akadályozni, hogy a magyar királyi dohányjüvedék rettenetes károkat szenvedjen a pincérek miatt.

Ennyi fölfedezés, amint az látni való, tekintélyes adag leleményességet kíván. És ha már valaki ennyire leleményes, örök kár lenne, ha ezt a tehetségét nem érvényesítené. Ki lön tehát adva a jelszó: — Ma délután cigaretta razzia lesz!

Aki azt hiszi, hogy a cigaretta razzia annyit jelent, hogy a pénzügyörök a minden foglalkozás nélkül csavargó cigarettákat bekisérik, az téved. Nem. A földhajtókás legények csupan igazolásra szólítják fel a szivarkákat. Történik pedig az eset ilyenképen:

Egy pénzügyör leveti az egyenruháját és polgári ölkönyt vesz föl. Ezáltal sürgősen átalakul titkos pénzügyörre. Ilyen minőségében berohan egy kávéházba, hanyag eleganciával egy karosszékebe veti magát és lehetőleg arisztokratikus hangon kiált:

— Pincéché, egy feketét és cigachettát!

A pincéché gyanutlanul közeledik saját gyártmányu cigachettával, ameynek láttára a titkos pénzügyörön az ugynevezett elsőfoku leletezési gyönyör fut át. Kéjjel nyul a tárcábs, kivessz egy cigarettát, kivessz kettőt, . . . kivesszi mindet és a gondolat gyorsaságával hirtelen átalakul hivatalos fináncos.

— Mi ez? — kérji ridegen a pincéértől. Hiszen ez nem trafik cigaretta! Tudja, hogy mi ez? Mi? Hogy?

— Saját gyártmány, kéremalásn!

— Mit? Ez nem gyártmány! Ez a cigaretta egy egész közönséges kihágás! Füstölészetí kihágás! Ertí? Még fog birságotéetni, leletezteetni és fel fog négyéteetni! En szemlész vagyok! Ertí, szemlész!

— Ké . . . kéremlásn, nagyságos szemlész ur . . . ez nem is saját ízé . . . ez ízé!

— Hallgasson! Felveszem a jegyzőkönyvet!

És felveszi. Így néz ki a cigaretta razzia.

Tehát tegnap délután ilyen razziaí tartottak az aradi kávéházakban is. Az első kávéház a Japan kávéház főpincérje volt, aki természetesen sürgősen megtelefonta az esetet minden kollégájának. A t. c. olvasó észrevellette, hogy a dé után folyamán még a legtörszebb kávéházában is gyanakodva néztek reá, mert az ördög tudja, kiben rejlik egy titkos finánc. De a legtörszebb elővigyázat mellett is megtörtént, hogy a Fiume- és a Polgári kávéházban és a Millennium öttermében sikerült egy egy jüvedék-

eszközöt felfedezni, ily módon az államkincstárt megmenteni.

A t. c. törzsvendégek ezután is figyelmeztetnek, hogy a főpincérek ezáltal csak az esetekben adnak neki saját gyártmányu cigarettát, ha előbb polgári foglalkozásukról szóló okmányt, továbbá szülei és utóéleti bizonyítványt tudnak felmutatni.

HIREK.

— **A király és az új kabinet.** Bécs-ből táviratozzák: Az osztrák kabinet tegnapi felelősekor a király Pacak miniszter előtt nagy meglepetését nyilvánította a felett, hogy a csehek is résztvesznek a kormányban. A király ezt hazafias cselekedetnek mondotta és kijelentette, hogy *hálás érte és kegyével hajlandó lesz a cseh nép iránt.* Majd a leghatározottabban biztosította Pacakot arról, hogy az ősszel Prágába megy. Reichenbergbe menet pedig kiszáll Küttenbergben és megtekinti ott a restaurált emléket. Prade miniszter előtt a király annak a reményének adott kifejezést, hogy a csehek és németek közt most már létrejön a rég óhajtott meg-egyezés.

— **Aradváros közgyűlése.** Aradváros törvényhatósága a hó 13-án, jövő szerdán tartja június havi közgyűlését, amelyen több érdekes ügy kerül tárgyalás alá. *Institoris* Kálmán polgármester be fogja mutatni a kabinetiroda leiratát a kibontakozás örömeire a múlt hónapban a királyhoz intézett hódoló feliratért. Foglalkozni fog a közgyűlés a *vizezeték megváltásának* ügyével is, amelynek elbírálására tudvalevőleg tizenöt tagu bizottságot küldtek ki. Szóba kerül az *automo'ál-omnibusz* közlekedés létesítésének kérdése. Lehetséges, hogy már az e havi közgyűlés tárgyalni fogja a közuti társaságnak a *lóvasút megváltására* vonatkozó ajánlatát is, ha az ajánlat idejekorán beérkezik. Nagyrdeku tárgya lesz a közgyűlésnek *Seendrey* Mihály szingizgatónak az a kérése, hogy a törvényhatóság ő helyébe *Martháry* Miklóst válassza meg az aradi színház igazgatójává. A közgyűlésen *Károlyi* Gyula gróf főispán fog elnökölni.

— **Kabdebó Gergely — temesi főispán.** Budapestről táviratozzák: A hivatalos lap legközelebbi száma közli *Kabdebó* Gergelynek, a lippai kerület országgyűlési képviselőjének Temes megye és Temesvár város főispánjává történt kinevezését.

— **A belügyminiszter audienelája.** Budapestről jelentik: *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter csütörtökön délután háromnegyed 2 órakor tartja meg a rendes kihallgatást; tekintettel azonban a már eddig is nagy számban eszközölt előjegyzésekre, a kihallgatásra csak korlátozott számban lehet jelentkezni.

— **A pécsi mandátum.** Pécs-ről sürgönyzik: *Batthyány* Tivadar gróf lemondásával megüresedett pécsi mandátumot a függetlenségi párt *Herváth* István káptalani mérnöknek ajánlotta föl, aki a jelöltséget függetlenségi programmal el is fogadta.

— **Összeesküvés Roosevelt ellen.** New-Yorkból táviratozzák: *Portland* városában összeesküvést fedeztek fel, amely *Roosevelt* elnök élete ellen irányult. Az összeesküvők orosz nihilisták, akik már régebben letelepedtek Portlandban. Az összeesküvést egy lengyel ember árulta el, aki szintén tagja volt a bandának, de összeveszett velük. A nihilisták elhatározták, hogy több emberüket Washingtonba küldik az elnök megöletésére és szándékukat csak azért nem

hajtották még végre, mert nem tudták a szükséges utazási költségeket előteremteni. A rendőrség több embert letartóztatott.

— **A lapok pünkösdeje.** Pünkösdi kettős ünnepére ismét rendkívüli terjedelmű ünnepi számokat juttattak a lapok olvasóikhoz. Egészen kiválik az alkalommal a lapok vastkos száma közül a *Budapesti Hírlap*, amely 25 éves fennállásának emlékére 248 oldalos *jubileumi számot* adott; egész kötet ez a lappóldány, amely hatalmas terjedelmével mindeztelég páratlanul áll a magyar sajtóban. Ettől a kivételes számtól eltekintve, az összes magyarországi napilapok között — nem véve ki a fővárosiakat sem — ez alkalommal is az *Aradi Közlöny* adta a legterjedelmesebb lapot 100 oldalos pünkösdi számával, ami a vidéki sajtó nagyarányu fejlődésének legékekesebben szóló bizonyítéka. A magyar lapok pünkösdi számának terjedelmét az alábbi kis kimutatás tünteti fel:

Budapesti Hírlap (jubileumi szám)	248
Aradi Közlöny	100
Pesti Hírlap	78
Az Ujság	64
Függetlenség	64
Arad és Vidéke	58
Pesti Napló	56
Független Magyarország	50
Magyarország	48
Magyar Hírlap	40
Egyetértés	36
Budapest	32

Az Ország 28, Szegedi Napló 28, Budapesti Napló 24, A Polgár 24, Nagyvárad 24, Temesvári Hírlap 24, Pécsi Napló 24, Szeged és Vidéke 22, A Nap 20, Alkotmány 20, Szegedi Híradó 20, Nagyvárad Napló 20, Szabadság (Nagyvárad) 20, Somogyvármegye 20, Népszava 16, Magyar Nemzet 14, Szegedi Ujság 12, Délmagyarországi Közlöny 12, Szabadság (Debrecen) 12.

— **Pünkösdi bucsu Mária Radnán.** Régi szokásához híven, az idén is nagy számmal érkezett az alföldi magyar városok és községek népe *Radnára* a pünkösdi ünnepekre. Már az ünnep megelőző napokon egymást érték a kisebb-nagyobb zarándokcsapatok, melyek messze idegenből indulva gyalogszerrel tették meg a fárasztó utat. Az ünnep első napján külön vonat érkezett Aradról és megindult a bucsujárás Radna utcáin. A boldogságos szent Szűz tiszteletére énekelt zsolozsmák hangjai bangzottak mindenfelé. Az áruzsarnokok, mézeskalácsos sátorok között pedig folyt a vásárlás, hogy kiki magával vihesse emlékül az otthon maradotaknak a szokásos bucsufiát. Ámde a vásárlási kedvvel nem volt arányban az eladás, mert kevés pénze van a népnek. Így tavasszal különben sem számítanak az eladók nagy bevételre. Most azonban erősen mögötte maradt a bevétel a múlt éviéknél, mivel a két egymást követő szűk év hatását nagyon érzik az alföldi lakói. Közel 10.000-re tehető az idegenek száma, kik ezúttal Radnán megfordultak, dacára, hogy az ünnep első napjára beállott esőzés sokakat visszatartott. Az ünnep két napján a vasúti állomásról mintegy 6000 utast továbbítottak minden fennakadás nélkül.

— **Bercsényi László francia dédunokája.** Franciaország egykori marsallja volt *Bercsényi* László, aki fiatal korában nagynevű atyja, *Bercsényi* Miklós oltala mellett harcolt Rákóczi és a szabadság ügyéért. Franciaországban ő honosította meg és tette népszerűvé a huszárságot és a *Bercsényi*-huszárok élén nem egy hősi cselekedettel tüntette ki magát. *Rouvier* minisztersége alatt a francia kormány megengedte, hogy a marsall hamvait hazaszállítsák Magyar-

országba. *Rouvier* bukása után azonban *vicomtesse de la Rupelle*, született *Puy Segus* grófnő jelentkezett s mint közvetlen dédunokája a hőnek, tiltakozott az ellen, hogy őse holttestét elszállítsák a luzancy-i kriptából. Maga a *vicomtesse* a következőket jelentette ki az úgyről: Egy főrangu magyar ur megkért engem, hogy engedjem meg dédapám holttestének exhumálását. De a saját nevében jött, nem *Ferenc József* király nevében. Tiltakozásomra a francia külügyminiszterium visszavonta az erre vonatkozó engedélyt s így abból semmi sem lesz, hogy Magyarországra vigyék ősmet.

— **Tízéves találkozó.** Az aradvárosi polgári fiúiskola volt növendékei tízéves találkozójukat pünkösdi első napján este a Kovács és Novotny-féle vendéglő különtermében tartották meg. Az 1896 és 1897-ik tanévben végzett növendékek találkozásán a tanári kar részéről megjelentek: *Almásy* Pál igazgató, *Kovács* Vince, *Szathmáry* István, *Matuskó* Márton, *Berecs* Károly és *Preisinger* Béla polgári iskolai tanárok, akiket nagy lelkesedéssel üdvözöltek az ifjak. Vacsora közben több felkőszöntő hangzott el úgy a tanárok, mint az ifjak részéről. Ejjél felé az ifjuság a jelenlevő hölgyekkel táncra perdült s reggelig folyt a mulatság.

A volt iskolatársak közül megjelentek az összejöveteien: *Tokody* Sándor pénzügyigazgatósági tisztviselő, *Fenyő* László magántisztviselő, *Kanabé* László acev. tisztviselő, *Geszti* Mór m.-tisztviselő, *Kiss* Lajos közig. tisztviselő, *Velits* József okleveles jegyző Prezest, *Kárász* Emil magántisztviselő Budapest, *Lam* Nándor máv. tisztviselő, *Kolb* Andor magántisztviselő, *Szuchy* Gyula pénzügyi tisztviselő, *Kárász* Dezső m.-tisztviselő, *Buday* Dezső acev. tisztviselő Ujezentanna, *Kiss* Zoltán igazgató tanító Zimánd Ujfalu, *Weisz* Vilmos m.-tisztviselő Temesvár, *Haik* György máv. tisztviselő, *Miksa* Joachim pénzügyi tisztviselő Lugos, *Fackelmann* Ádám tanító Kerek, *Duzsek* Ferenc állami tisztviselő Budapest, *Nyáry* László városi tisztviselő, *Sztán* György m. tisztviselő, *Balázs* Géza tanító Budapest, *Tripan* Karácsony birtokos Agris, *Hajdu* József m. tisztviselő, *Varga* János tanító Nagykamarás, *Schwarz* Aladár m.-tisztviselő, *Bartscht* János városi tisztviselő.

Távolmaradásukat kimentették: *Berecz* Győző máv. tisztv. Tiszaföldvár, *Neuländer* Ferenc máv. tisztv. Petrozsény, *Lomdoni* Ignác m. tisztv. Budapest, *Márk* János máv. tisztv. Alvinc, *Gonda* István színművész Budapest, *Lefkovich* Imre közig. tisztviselő Resicabánya, *Füzes* József tanító Borosbesz, *Kiss* Lajos tanító Szentleányfalva, *Bugar* Döme tanító Magyarad, *Salgó* Henrik m. tisztv., *Vásarhelyi* Ferenc máv. tisztv., *Szokop* Ottó m.-tisztv., *Zinger* József m.-tisztviselő Bécs, *Gruber* Béla m. tisztviselő Berlin, *Weiner* Karoly m. tisztv. Fehértemplom, *Gyömbér* István máv. tisztv., *Kató* László máv. tisztviselő Kurtics, *Virág* Kálmán vállalkozó.

— **Anarchisták és az olasz királyi pár.** Rómából jelentik: Az olasz királyi pár elhatározta, hogy július 24 én *Anconába* utazott és ott részt vesz az új polgári kórház megnyitási ünnepélyén. Az anconai rendőrség a királyi pár látogatásának hírére több helyen házkutatást tartott, amely meglepő eredménynyol járt. Eg. borbély ládájában három teljesen felszerelt bombát találtak. Ennek dacára *Viktor* *Emmanuel* király úgy nyilatkozott, hogy az anarchista készülődések nem gátelják utazásában. — *Anconából* jelentik: Tegnap tizenhárom anarchistát letartóztattak. A bombák hasonlóak azokhoz, a melyeket Madridban használtak *Alfonse* király esküvőjén. A belügyminiszter sürgősen utasította az anconai rendőrfőnököket, hogy az összes gyanus lakosokat, idegeneket tartóztassák le. *Ancona* az olasz anarchisták főfészke. 1895 ben *Orsini* ellen követtek el ott merényletet. A leghírhedtebb anarchisták egyike, *Enriko Malatesta* három évig élt Anconában és hatalmas pártot szervezett. — *Rómából* jelentik: A borbély, a kinek lakásán a három gyújtókanóccal ellátott bombát találtak, *Gabbianelli* Antonionak hívják.

A bombák a legveszedelmesebb pokoigépek közül valók.

— **Érettségi vizsgálat a főreáliskolában.** Az aradi áll. főreáliskolában ma kezdődtek meg a két napig tartó szóbeli érettségi vizsgálatok, amelyekben *Bartoniek Géza*, a budapesti Eötvös-kollegium igazgatója elnökölt, mint miniszteri kiküldött. A tanári testület tizenhét tanulót bocsájtott érettségire, akik az írásbeli vizsgálatot valamenyen sikerrel kiállottak. Ma, a szóbeli érettségi első napján tizen végeztek, a többi hét diákot pedig holnap vizsgálja meg a bizottság.

— **Eljegyzés.** *Zsifkovits* Milán törekvő fiatal kere kedő eljegyezte *Opreán Szidika* kisasszonyt, Aradon.

Palzer József aradi kereskedő eljegyezte *Kolb Mariska* kisasszonyt, *Kolb Bálint* lisztkereskedő és malomtulajdonos kedves leányát.

— **Uj virilista.** Mint értesülünk, *Grozda Auréli dr.* buttyini ügyvédet a közigazgatási bíróság — szemben Aradmegye bíráló-választmányának elutasító határozatával — 798 korona adóalappal felvette Aradvármegye legtöbb adót fizetőinek névsorába s így *Grozda Auréli dr.* utólag a megye virilistái közé lépett.

— **Remes apagyilkosság.** *Szegedről* táviratozzák: A szegedi rendőrség letartóztatta *Uj. Megyeri Józsefet*, aki 1904-ben karácsonykor meggyilkolta atyját, *id. Megyeri József* felsővárosi bérlőt. *Megyeri atya* titokzatos eltűnésekor azt mondta, hogy atyja Amerikába szökött és onnan pénzt fog neki küldeni. A gyilkos ma egy vendéglőben összeveszett barátjával, aki rákiáltott:

— Olyan gazember vagy, mint egy apagyilkos!

Megyeri védekezett, hogy nem gyilkolta meg apját, de izgatott védekezése annyira föltűnt, hogy a rendőrségre kísérték. Itt belsmerte, hogy ő gyilkolta meg apját 1904. karácsonyan, hogy elvehesse tőle az aznap eladott buzáért kapott 16 koronát. A meggyilkolt holttestét azután földarabolta és a kutba dobta. A rendőrség kihuzatta a csontokat a kutból.

— **Katonák tulipán-társasága.** *Budapestről* táviratozzák: *Gallvitz Zornberg Sándor* levelet intézett *A Nap* szerkesztőségéhez, melyben elpanaszolja, hogy ezredében a magyar fiukból *tulipán-társaságot* alakított, amiért fogságra vetették, majd örültnek nyilvánították és tébolydába akarták szállítani. Ő azonban megugrott, de most elfogták és vissza akarják szállítani a kórházba. Józan, fölvilágosodott magyar mánás vagyok — írja levelében — járjanak utána, hogy kiszabaduljak.

— **Kunágota második jegyzője.** *Kunágota* község második jegyzői állását a képviselő már régen szervezni akarta, de felelőzések következtében a törvényhatóság mindig elutasította. Mint *Makó*ról jelentik, *Csanádmegye* mai közgyűlése megadta az engedélyt, azzal a kikötéssel, hogy a második jegyző fizetése a törvényben biztosított 1600 koronánál nem lehet kevesebb.

— **Házasság.** *Tandlich* Lipót, a délmagyarországi kalapgyár részvénytársaság tisztviselője Temesvárról, pünkösdi vasárnapján tartotta esküvőjét *Török Jolán* urhölgygyel, *Török Jakab* gyáros szeretetreméltó leányával.

— **Munkásgyűlés Aradon.** Az újjászervezett szocialista párthoz tartozó mezőgazdasági munkások tegnapi délután az *Attila-téren* népgyűlést tartottak *Cabai Mátyás* aradi ószeres felhívására. A gyűlés tárgya az országos szakgyűlés alapszabályainak ismertetése volt. A hatóság részéről *Misztig Emil* és *Moldován Ödön* rendőrhadnagyok voltak jelen. Rendezés nem történt.

— **A halálbüntetés eltörlése Oroszországban.** *Péterovár*-ról jelentik: A *Rac* jelentése szerint a miniszternács az igazságügyminiszter indítványára kimondotta a *halálos büntetés eltörlését*.

— **Szterényi a mozdonyvezetőkhez.** A Mozdonyvezetők Országos Szövetségének aradi ünnepélye a kalmából táviratilag üdvözölték *Szterényi József* államtitkárt is, aki az üdvözlésre a következő levéllel válaszolt:

Igen tisztelt Elnökség! Táviratilag kifejezett üdvözlétekért fogadják kérem őszinte köszönetem kifejezését. Örömmre fog szolgálni, ha a mozdonyvezetőség országos szövetsége révén a hazai mozdonyvezetői kar érdekeit előmozdithatom. Budapest, 1906. május hó 29-én. Kiváló tisztelettel: *Szterényi*.

A múlt hó 29-iki számunkban megjelent „A mozdonyvezetők ünnepe” című cikkünkben azt írjuk, hogy a Mozdonyvezetők Országos Szövetsége elhatározta a Vasutasok Szövetségébe való beolvadását. Mint bennünket illetékes helyről értesítenek, a Mozdonyvezetők Országos Szövetsége nem hajlandó beolvadni a Vasutasok Szövetségébe, mert ez céljaival nem egyezik meg.

— **A Benoid gáz.** Az aradi Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság pécskai-uli gyártelepe máj 1-én megkezdte az üzemet. Azóta igen sok megrendelést állítottak föl világító-telepet; így Aradon a *Matzky-féle* cukrászdában, a *Széchenyi-utcában* levő *Szántay-féle* házban, a *Csanádi Takarékpénztár* pécskai fióktelepén, *Sármezey Antal* kovácsházi földbirtokán, *Pap István* és *Társaság* szövőgyárában *Barcarozsnyón*, *Vajda Imre* és *Társaság* kőfaragó-cég szegedi telepén és még számos helyen. Az utóbbi napokban oly tömeges megrendelést kapott a gyár, hogy a társaság nagy raktárakkal bővítette ki a telepet.

— **A macsics.** Diadalmas körútjában Budapestre is eljutott a minden táncok legérdekesebbike: a *macsics*. Akik Európával megszerették, járják Budapestre is a táncot. Ős Budavára az összes látványosságok közül jóformán a macsicsot szerette legjobban. *Ujhegyi József* rendőrfogalmazó, aki tegnap ügyeletesi minőségben végignézte, betiltotta a táncot azzal a megokolással, hogy erkölcsi érzékét felhaborította. A tőkapitány, aki elé az ügy főlebbezés folytán kerül, bizonyosan nem lesz annyira prüd, mint *Ujhegyi* fogalmazó. Noha a macsicsnak már a *Folies Caprice* beli táncteremben, a budapesti „Casino de Paris”-ban sem volt szerencseje, mert ott is betiltotta még *Rudnay*.

— **Életunt leány.** *Koch Ilona* tizenkétéves leány hétfőn délután Aradon *Koszoru utca* 2-ik szám alatt lévő lakásán öngyilkossági szándékból marólugot ivott. A házbellek értesítették az esetről a rendőrséget, ahonnan *Hoffman Győző* ügyeletes rendőrtiszt és *Hecht Adolf dr.* kerületi orvos a helyszínére mentek és elszállították a leányt a kórházba. Az öngyilkosjelölt állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **A vonat kerekei alatt.** A Budapestről Aradra jövő egyik tehervonat ma délután a *kurticsi* állomáson elütött egy tizenkétéves vízifutót. A vonat kerekei elmozdították a szerencsétlen fiúnak mind a két lábát és fején is súlyosabb sérüléseket okoztak. A fiút az estli gyorsvonaton beszállították Aradra és a kórházban helyezték el. Dacára súlyos sérüléseinek, életbenmaradásához van remény.

— **Az ital Bolyák Tódor** harminchatéves aradi sertésbirtokos hétfőn délután öt órakor teljesen részeg állapotban bandukolt haza *Dobró Pál* aradi sertéskereskedő birtok-telepén lévő lakására. A részeg ember ide oda támlégyott az udvaron, a míg bele nem bukott egy vízzel telt sertésfürdőző gödörbe. Ott teljesen elvesztette eszméletét és pár perc alatt megfulladt az alig harminc centiméter mély vízbe. A szerencsétlenül járt ember holttestét a rendőrség elszállította az alsótemető halottas házába.

— **A csábító konzul.** *Fiuméből* jelentik *Kremecsk* Leó 30 éves argentinai konzul há-

zasságot ígért szobalányának, *Benkovits Antóniának*, akivel viszonya volt. Időközben azonban meggondolta a dolgot és nem akarta szavát betartani. Az elkéseredett szobalány ezért merényletet követett el a konzul ellen és súlyosan megsebesítette. A merénylet után a leány kénsvat ivott. Mind a kettőt eszméletlenül szállították a kórházba. *Benkovits Antónia* élet és halál között lebeg.

— **Választás az I. hitközségben.** Az aradi I. hitközség által kiküldött választási bizottság ez uton is köztudomásra hozza, hogy a hitközségi elnöki, elnökhelyettesi tisztségre, továbbá a képviselő testületben kisorsolás által megüresedett *husz hely* betöltésére vonatkozó választás *f. é. június hó 14-én csütörtökön*, a hitközségi ülésteremben (*Zsidótemplom épület I. em.*) fog megtartatni. A szavazati jegyek reggel 8 órától d. u. 5 óráig adhatók be. Ezen időn túl szavazati jegyek nem fogadtatnak el. *Dr. Tolnai János* biz. elnök. *Rosenberg Lipót* biz. jegyző.

— **Árvaházi ülés.** A városi árvaház igazgatóválasztmányja szerda délután 5 órakor az árvaház tanácstermében ülést tart, melyre a tagokat meghívja *Insztóris Kálmán*, polgármester, igazg. vál. elnök.

— **Csődmegszüntetés.** Az aradi törvényszék csődbírósága a *Gáza Béla* aradi divatárú kereskedő elleni csődöt, vagyonfelosztás folytán, megszüntette. Ugyancsak megszüntették a csődöt *Uj. Löwy Ármán* ruhakereskedő ellen is.

— **Kanyarójárvány.** A *gyoroki* és *kuvini* iskolás gyermekek közt a kanyaró járványszerűen fellépett. Alig van a két községben család, ahol kanyaróban megbetegedett gyermek ne volna.

— **Elvesztett pünkösdi vasárnap** reggel 6 órakor az aradi pályaudvaron, annak I. osztályu éttermében, vagy az Arad Temesvár közti uton egy I. oszt. kocsiban egy férfi aranyóra, láncsal. A becsületlen megtaláló kérték azt *Färber Lajos* és *Testvére* cégnek átadni, hol illő jutalomban részesül.

— **Gondos háziasszonyok** mindig óvatosak voltak maiata kávé vásárlásnál, és csakis zárt eredeti csomagokat fogadtak el *Kathreiner-féle* *Kneipp-malata* kávé felirattal és *Kneipp-páter* arckép védjeggyel. De mivel folyton újabb utáztatok merülnek fel, nem figyelmeztethetünk eléggé gyakran a valódi *Kathreiner* ismertető jeleire. Minek is fogadtassanak el értéktelen utáztatok, ha ugyanazon az áron a valódi *Kathreiner* is kapható? amely egyedül bírja a bakbavé ízét, s meiyet egyetlen más gyártmány sem közelít meg iz és zamat tekintetében. Mindenkinnek saját érdekében áll tehát a legnagyobb elővigyázat.

— **Bolhák, svabok, poloskák** legbiztosabb pusztító szere *Vojtek* és *Weisznel* Aradon. 112

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Esküdtszéki tárgyalás.** Ma volt a második esküdtszéki ciklus első napja. *Bogdán Vazul* aranyági földműves állott az esküdtszék előtt, szándékos emberölés kísérletének vádjával terhelve. *Bogdán* a múlt év április 29-ikén boszúból rálőtt revolverével *Lingura Mitru* nevű társára, aki könnyebb sérülést szenvedett. Az esküdtek a kérdésekre nem mel válaszoltak, mire a törvényszék *Bogdánt felmentette* a vád alól és rögtön szabadlábra helyezte.

NAPIREND.

Június 6. Szerda. Róm. kath. naptár: *Norbert*. — Protestáns naptár: *Norbert*. — Görög-keleti naptár (május 24.): *Simeon*. — A nap két 4 óra 5 perckor, nyugszik 7 óra 51 perckor.

Időjelzés. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változóköny, hűvösebb, enyhe.

Június 6. Az *Asztalos Sándor* társaság választmányi ülése este 8 órakor. — *Árvaházi ülés* délután 5 órakor.

Június 10. Az aradi hivataloslag betegsegelyző és temetkezési egyesület választmányi ülése délután 3 órakor.

Június 13. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Június 24. A csanádmezei gazdasági-egyesület nagygyűlése délelőtt 10 órakor Nagylakon (Városház.)
Június 28. Az aradi turista-egyesület kirándulása az Aldunára.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 5

Amerika 3% magasabb. Kínaiat és vételek jó. Elkelt 30,000 métermássa buza 5 fillérrel magasabb áron. Az árak 100 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	15.58—15.60
Rozs októberre	12.92—12.94
Zab októberre	13.04—13.06
Tengeri júliusra	13.02—13.04
Uj tengeri 1907-re	11.52—11.54
Áprilisi buza 1907-re	16.16—16.18

Zárás 6 órakor:

Buza októberre	15.66—15.68
Rozs októberre	12.96—12.98
Zab októberre	13.10—13.12
Tengeri júliusra	13.02—13.04
Uj tengeri 1907-re	11.50—11.52
Áprilisi buza 1907-re	16.22—16.24

Irányzat lanyha.

Zárás 6 órakor:

Osztrák hitelrészvény	673.75
Magyar hitelrészvény	815.50
Leszámitóbank részvény	513.75
Rima-Murányi vasmű részvény	579.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	680.75
Közuti vasút	585.—
Városi villamos vasút részvény	322.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	9.75
Erzsébet szanatórium sorsjegy árubaan	10.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Június 5. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 116—118 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 124—126 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 126—128 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 126—128 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Sertéselészeti: Június 2. napján volt készlet 57,297 darab, június 3. napján főlhajtott 2604 darab, június 3. napján elszállított 765 darab, június 4. napján maradt készlet 59,136 darab.

A hírtől sertéselészeti irányzata: Csöndes.

CSARNOK.

A pilinyi öreg harang.

Irta: Nyáry Albert báró.

(Folytatás.)

Most megértette már a várnagy, mit kellene neki a sógornője kedvéért csinálni. Hallott is róla valamit, hogy a budai basa kiadta a rendeletet, hogy össze kell szedni a harangokat, mert nagy a szükség a gyaurok ellen az ágyukra. Most ott lehet már a szépen szótó pilinyi nagyharang a várkamrában, készen az útra, mely egyenesen Budára vezet. Ott lakik az ágyúöntő-mester.

— Azt mondta az imént hugom asszony, hogy nem kívánja az életemet s most már is olyan feladatot tűz előmbe, amely bizony kockáztatja életemet. Ha a gaz török észre veszi, hogy vissza lopom a rablott kincset, bizony az első fá a jutok fel korai gyümölcsnek De megteszem. Majd csak megsegít talán az Isten s még örülök, hogy bizonyíthatom, hogy nincs az a kívánsága a hugom asszonynak, a mely megtételétől visszariadnék.

— Nem kívánám Benedek, ha nem nőtt volna annyira a szívemhez annak a harangnak a hangja, de mikor ma a kicsivel köszöntötték a hajnalt, úgy éreztem, hogy meg kell szakadni a szívemnek. Hogy ma maga az életet kockáztatja, én is az életemet kötöm hozzá. Azon a napon, mikor a pilinyi haranglábban megkon-

dul az öreg harang, a mi esküvőnkre, hogy konduljon meg — mondá pírulva a szép Saagi Judit. — De most már mennem kell, mert ezer nyelve van a világnak s egy is írhat az ilyen szegény özvegy jó hírének, mint én magam vagyok, la!

Szóit és már bent is ült rengő hintója bársorny párnái között. Benedek uram nagyon elgondolkodva nézett utána, míg csak a négy esikó verte por el nem tűnt a dolyani uton. Aztán feltette süvegét s bement a várba, ahol biz ő várnagy léte is idegen volt.

Csendtelos idők voltak azok! Magyar és török egymást pusztította, ölte; keresztény és pogány halálra gyűlölte egymást. S bent a várban a magyar és török: keresztény és pogány békén lakott egymás mellett. Bai bég, ha rengelt már az arany kalász, csak leveleket küldött szét a szomszéd falu bírának. „Mi is az hatalmas és győzhetetlen vitézkedő Török Császárnak Séché, Hollókő, Buják és Hatvan végh váraknak főhelytartója, az Tekintetes és Nagysáros vitézlő Bai bég parancsoljuk etc.” s egy-szeriben megteltek a vár magtárjai. Pater Hyacinthusnak csak egy sovány, pókos lábú lova volt s mégis ügetve tért vissza a frater kirándulása után. A kolduló szerzet nem sok almitzánát szedhetett össze, mikor a szegény lakosság szájából is kivette az idegen ur a kenyert. S mégis békén fért meg a két ur egymás mellett. Mivel a várban csak egy lakható épület volt, a klastrom, még a hatalmas bég tekintette vendégnek magát s bocsánat kérés között azt a részt foglalta el lakásul magának, amelyet a gvardián kijelölt számára.

Pilényi Benedek várnagy a jobboldali lépcsőn indult fölfelé. Arra, ahol a sötét boltíves folyókat csak a szentek életének festett képei ékesítették. Két oldalt a szűk cellákból sóhajtozás és ájtatos ima nesze hallatszott ki. Bezzeg a másik oldalon zajosabb volt az élet! Fegyveres ördök jártak keltek, rabok lánc csörgött s illatos víz csobogott fürdésre készen a márványos teremben. Még a három idegen lánnyal is abban hűtötték izzó vérüket. Vajjon tudták-e, kik azok a halavány, szőrosuhás, csendes emberek, ha vasrácsaik mögöl titokban ki-tekinthettek a tágas udvarra? Hát a fiatal páterek meghallották e az epedő dalok lágy zongorását, a mindig függönyözött ablakon keresztül? a jó öreg quardián minden gyónás után kénytelen volt penitenciát szabni rájuk a gondolatban való vétkezés miatt, az Ur Isten talán kegyelmesebb volt hozzájuk . . .

(Vége következik.)

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgyszerőzet. —

Sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által június hó 13 án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak:

1. Polgármester május havi jelentése. 2. A belügyminiszterium 4254. számú intézkedése a város közönsége által Ó osászari és apostoli királyi Felső géhez intézett hódoló felirataért legfelsőbb díszonot nyitvánítás tárgyában. 3. A tanács jelentése a város tulajdonához tartozó József főherceg uti 16. számú ház és telek eladása tárgyában. 4. U. a. az aradi vízvezeték művek megváltása iránt. 5. U. a. az automobil-omnibusz közlekedés létesítéséhez szükséges automobilon szállítása iránt kiirandó pályázat feltételeinek elfogadása tárgyában. — 6. Polgármester jelentése az üresedésben levő Gáj külvárosi ker. cervesi állásra dr. Mészáros Gábor orvosnak kinevezése tárgyában — 7. Polgármester előterjesztése a bor-ellenőrző bizottság megalakítása iránt. — 8. A tanács előterjesztése egy irodai segédtszti állásnak rendszerezése iránt. — 9. U. a. előterjesztése gróf Münszter Ernő irodai segédtszti kervegye tárgyában, két havi szabadságidő engedélyezése iránt. — 10. A városi községi iskolaszék jelentése az 1904/1905. tanévről. — 11. A polgármester jelentése Remetel F. Károly ezer koronás alapítványáról.

IDEGENEK ARADON.

— Június 5. —

Központi szálloda. Lévay Sándor kereskedő B. Csaba. — Leipaik Aladár hivatalnok Budapest. — Wienetz Ferenc tűzerőnkéntes Temesvár. — Winteritz Pál kereskedő Temesvár. — Schatteless Rafael kereskedő Nagyvárad. — Szatmári Szabó István szőlőbirtokos Pankota. — Goldmann Henrik kereskedő Petrozsény. — Karpeless Lajos kereskedő Petrozsény. — Becker Dávid vállalkozó Petrozsény. — Gerber Henrik ékszerész Brád. — Bogma Rezső hivatalnok Temesvár. — Cséky Mihály közjegyző Alváca. — Deutsch Dezső lakkereskedő Nagyvárad. — Schwarzenberg Dezső utazó Budapest. — Dénes Lajos utazó Budapest. — Metál Gyula birtokos Butyia. — Kehn Sándor utazó Budapest. — Rozen Simon utazó Budapest. — Orbán Albert utazó Budapest. — Rokszin Livius gyógyszerész Ménkerék. — dr. Fodor Vazul ügyvéd Abrudbánya. — Radn Döme magánzó Nagyvárad — Fülöp Ado í magánzó Pankota

Nádor szálloda. Kmety Béláné népbank könyvelő neje H. M. Vászárhegy. — Bulzán Zachariás Fekete. — Szelmák Flórián kovácssegéd Kisjenő. — Porolin Milan albíró Világos. — Kovács István irnok Déva. — Uringand Henrik néptanító Némek-Pereg. — Szabó Sándor tanító Makó. — Dentjek Dávid kereskedő Sajtény. — Garakos Agoston ügyvédjelölt Kisjenő. — Lehr János Nagylak

Nyári színház.

Szerdán. 1906. évi június hó 6 án

A csepürágók.

Nagy operette 3 felvonásban, 4 képben. Irta: M. Ordonneau. Zenéjét szerző: L. Ganne. Fordította: Makai E.

SZEMÉLYEK:

André	Hunyadi J.	Marion	Zsigmond A.
Pajasz, bohóc	Faludi K.	Oriánó férje	Kulcsár L.
Penquen	Ladislai J.	Bernardén	Szatmári A.
Malikorn	Borbély S.	Márkiné	Borbélyné.
Malikornné	Benkőné P.	A brigadéros	Palóczy Pál,
Szüzán, árva	Kapossy J.	Korcsmáros	Várnai Jenő.

Közdete este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

A 3%-os

Magyar jelzalog hitelbank-zaloglevél sorsjegyek

conversioját — pontosan a f. hó 9-én megjelenendő tervezet alapján, —

teljesen díj- és jutalékmentesen

eszközlöm és a sorsjegyek kicserélésére vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgálok.

Arad, 1906. június 5.

Wallfisch Armin

1560

bank- és váltóüzlete, Arad.

Városi és vidéki telefon-szám 129.



Főraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 812

Férfi öltöny szöveteket leszállított árban árusítunk.

35% megtakarítás!

1536

Szövet maradványok csak rövid ideig kaphatók!

Telefon szám 475.

Leichner és Fleischer

kizárólagos posztó gyári raktárában

ARAD, Szabadság-tér 17.

Kilényi C. és Társa

dívat-, kézmű-, rövidáru és fehérnemű

új áruháza

a József főherceg uton megnyílt.

24 évig az aréna épületben volt üzletünk a folytonos házbér emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá
[Müller-házba]**helyeztük át.**

A mostani sokkal olcsóbb házbér miatt abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.

Magunkat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel
KILENYI C. és TÁRSA a „Kék golyó”-hoz.
József főherceg-ut 11. 1489

2141—906 pm.

Pályázati hirdetés.

Arad szab. kir. város rendőr hatóságánál üresedésbe jött és 1400 kor. évi fizetéssel és 280 kor. évi lakbér illetményvel javadalmazott rendőr segéd tiszt állásra pályázatot hirdetek.

Az 1888. évi 1. t.-cz. 19 §-a szerint vagy annál magasabb minőségű okmányokkal felszerelt pályázati kérvények 1906. évi június hó 9 ik napjáig bezárólag Arad szab. kir. város polgármesteréhez lesznek benyújtandók.

Jogvégtetés és rendőri gyakorlat előnyben részesül.

Intitórís,

kir. tanácsos, polgármester

Hirdetmény.

A békéscsabai katonai legénységi étkezde kezelősége 1906-ik év végéig július hó 15-től a marhahus szállítást pályázat útján szándékozik fedezni.

Szükségeltetni fog körülbelül 190 mm.

A zárt ajánlatok

június hó 15-ig a legénységi étkezde kezelőségének

küldendők be, a mely napon is d. e. 9 órakor az étkezde helyiségében a pályázók jelentésében felbontatnak és a szállítás a legkedvezőbb feltételek melletti pályázónak adatik.

Békéscsaba, 1906. évi június hó 1-én.

1551

A' kezelőség.

Az egyesült acetylen világítási r. t. Budapest dél-magyarországi vezérképviselői.

KRISER TESTVÉREK

Telefon 765. Temesvár, Józsefváros. Telefon 765.

Ajánljuk pormentes, egyenletes szemnagyságu Carbídunkat, mely a gázt lassan fejleszt. 15° Celsiusnál és 760 mm. légnyomásnál 290—300 liter acetylen-gáz nyereséért jótállunk.

Árak: 468

1—3 mm. kor 34	} temesvári raktárunkban.
4—7 " " 38	
8—15 " " 32	
16—35 " " 31	

(darabokban)

9992—1906. sz.

Hirdetmény.A m. kir. honvédelmi minis-
teriumnak rendelete nyomán ezennel
közhírré tesszük, hogy a cs. és kir.
közös hadseregbeli hadapród isko-
láknak az 1906—1907. tanév kez-
detén több hely fog betöltetni.A részletes felvételi feltételek
a városi katonai ügyosztályban be-
tekinthetők.Arad szab. kir. város tanácsá-
nak 1906. évi május hó 19 én tar-
tott üléséből.

A városi tanács.

Nagymennyiségű

maculatura

és

pléh pánt

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

A Franklin-Társulat kiadása.

A Magyar Remekírók

a magyar irodalom főművei

kilenczedik sorozata most jelent meg a következő kötetekkel:

Deák Ferencz munkáiból I. kötet. Sajtó alá rendezte és beve-
zetéssel ellátta *Wlassics Gyula*.Magyar népdalok. Sajtó alá rendezte bevezetéssel ellátta *Endrődi*
Sándor.Mikes Kelemen törökországi levelei. Sajtó alá rendezte és beve-
zetéssel ellátta *Erdődi Béla*.Petrőfi Sándor munkái. I. és II. kötet. Kisebb költemények. Sajtó
alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Badics Ferencz*.A már előbb megjelent nyolcz sorozatban a következő művek
jelentek meg:Arany János munkái. I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte és
bevezetéssel ellátta *Riedl Frigyes*.Arany László munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta
Kozma Andor.Bajza József munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta
Badics Ferencz.Balassa Bálint báró és Zrínyi Miklós gróf. Sajtó alá rendezte és
bevezetéssel ellátta *Széchy Károly*.Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel el-
látta *Vadnai Károly*.Csokonai V. Mihály munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel
ellátta *Bánóczy József*.Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetés-
sel ellátta *Zoltány Irén*.Eötvös József báró munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és be-
vezetéssel ellátta *Voinovich Géza*.Garay János munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta
Ferencz Zoltán.Gyöngyösi István munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel el-
látta *Badics Ferencz*.Gvadányi József és Fazekas Mihály. Sajtó alá rendezte és beve-
zetéssel ellátta *Négyesy László*.Katona József és Teleki László gróf. Sajtó alá rendezte és beve-
zetéssel ellátta *Rikosi Jenő*.Kazinczy Ferencz műveiből. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel
ellátta *Viczy János*.Kemény Zsigmond báró munkáiból. Sajtó alá rendezte és beveze-
téssel ellátta *Gyulay Pál*.Kisfaludy Károly munkái. I. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel el-
látta *Heinrich Gusztáv*.Kisfaludy Sándor munkái I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte és be-
vezetéssel ellátta *Heinrich Gusztáv*.Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel el-
látta *Angyal Dávid*.Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel el-
látta *Kossuth Ferencz*.Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Er-
délyi Pál*.Madách Imre munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta
Alexander Bernát.Pázmány Péter munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel el-
látta *Frankó Vilmos*.Radvány Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és beve-
zetéssel ellátta *Koroda Pál*.Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és
bevezetéssel ellátta *Berzováczy Albert*.Szigligeti Ede színművei. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte és be-
vezetéssel ellátta *Bayer József*.Tompai Mihály munkái. I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte
és bevezetéssel ellátta *Lévay József*.Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetés-
sel ellátta *Endrődy Sándor*.Vörösmarty Mihály munkái. I. II. III. IV. V. és VI. kötet. Sajtó
alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Gyulay Pál*.A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona. Az ennek kiegészítőjeként megjelent Shakspeare összes művei hat kötetbe kötve ára 80 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 ke-
rena kedvezményes áron kapnak. — Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a**Franklin-Társulat** magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.)

Kérem a czéget nem össze-
tévesztetni!

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi-ruhákat,
utazó bundákat, háló-, ebédlő- és más
butorokat a legmagasabb áron veszek
és eladok rendkívül olcsó árak
mellett Kiváncsra háznaz is megyek.
Frakk dínyök kölcsönj mellett kaphatók.

ROTH IZIDOR

Araden, Asztalos Sándor utca 5. sz.,
az „Arany ABC” mellett. 231

Kérem a czéget nem össze-
tévesztetni!

Mielőtt

kávét vásárolna,

kérem tegyen egy próbavásárlást a
híressé vált

Palermo pörkölt kávéból,

amely ugy tejes, mint fekete kávé-
nak valami fenomenális finom, íze,
aromája páratlan, az idegekre nem
ártalmas, szapora és igen kiadó.
Hetenként kétszer friss pörkölés;
eredeti ¼ és ½ kilós csomagolás-
ban csakis egyedül

Dürr Gusztáv

fűszerkereskedésben kapható

a városházzal szemben.

Értéktelen utánzatoktól óvakodni;
minden csomag cégem nevével és
ótompecsetemmel van ellátva. 195

Vendéglő és sörcsarnok megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közön-
ség b. tudomására hozni, hogy az
igazságügyi palotával szemben, az új
luth. berházban egy a kor modern
igényeinek mindenben megfelelő

sörcsarnokot

nyitottam.

Kitünő jó magyar konyha. Na-
ponta friss csapolású kőbányai
sör, friss villásreggeli és hideg
felvágott kapható.

Tisztán kezelt italokról, vala-
mint pontos kiszolgálásról gondos-
kodva van. — A m. t. közönség
b. pártfogását kérve, maradtam ha-
zafias tisztelettel

Zámbó Samu,

1277

vendéglős.

Mandl Ferencz

érczfényező és mázoló

Araden, Boczkó-utca 11. sz.

Elvállal minden e szakmába
vágó munkát, ugyancsak: fürdőká-
dakat, fürdőszobákat, vasbutorokat,
fabutorokat, vízkannákat, tálcákat,
kályhavédőket, fakszarakat, aranyo-
zásokat, márványozást és függő-
lámpák bronzírozását, majolika fes-
tészetet fára, érczre, diszes kivi-
teben; fioderozásokat minden szín-
ben a legszecezes-szűcsőbb kivitelben
olcsó árak és pontos ki-
szolgálás mellett. 227

Fényező és mázolótanuló felvétetik.

Telefonszám 10.

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD,

S Z I N H Á Z É P Ü L E T.

Nagy alkalmi vétel folytán nyári
keztük óriási választékban 20 kraj-
czártól kezdve.

Csipkék és betétek hatalmas vá-
lasztékban legújabb minták 5 kraj-
czártól feljebb.

Bélésárak és diszek legolcsóbb
árban legnagyobb választékban.

Gyermek harisnyák és bokavédők
15 krajczártól kezdve.

Férfi harisnyák 20 kr. párja.

Fiu trikók 20 kr.-tól kezdve.

Nagy raktár

honi gyártmányu

kelmékből, olcsóbban mint bárhol.

872

Telefonszám 10.

Rheuma, csuz, köszvény

fájdalmaknál rögtöni enyhülést idéz elő a

„Methylol“ balzsam. (Törvényesen védve)

Egy párszori bedörzsölés után a legmakacsabb fajda-
lom is megszűnik. Ára egy adagnak I kor. 60 fil.

Kapható az egyedüli készítőnél:

20 év óta tartó tyukszememet

kiirtottam az ön által feltalált világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

miért is hálás köszönetet mond érte, tisztelője

Oláh Ferencz,
Arad-Ujtelep.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; csakis Hajós-féle
„Anagallin“-t tessék kérni és elfogadni.

BRILLANTINE,

haj- és bajuszapolásához elismert kitünő szer; soha
nem avasodik 25 és 35 kros üvegekben.

Fenti szerek kaphatók: 3861

Hajós Árpád

gyógyszerháza és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

3139/1906. tkvi sz.

Hirdetmény.

Ó Szt-Anna község telekkönyvi
birtokszabályozás folytán az 1869.
évi 2579. sz. igazságügyministeri
rendeletre képest átalakított és
egyidejűleg mindazon ingatlanokra
nézve, melyekre az 1886. évi XXIX.
t. cz. az 1889. évi XXXVIII. t. cz.
és az 1891. évi XVI. t. cz. a tény-
leges birtokos tulajdonjogának be-
jegyzését rendelik az 1892. évi
XXIX. t. cikkben szabályozott
eljárás a tkvi bejegyzések helyes-
bítésével kapcsolatosan foganatosít-
tatik.

E czélból az átalakítási előmür-
kálát hitelesítésre és a helyszíni
eljárás a nevezett közegeben 1906.
évi július 9-én d. e. 9 órakor fog
kezdődni és a következő köznapo-
kon d. e. 8 órakor folytatódni.

Ennélfogva felhívatik.

1-ször az összes érdekeltek, hogy
a hitelesítési tárgyaláson szemé-
lyesen, vagy meghatalmazott által
jelenjenek meg és az új tkvi ter-
vezet ellen netaláni észrevételeiket
annál bizonyosabban adják elő,
mert a régi telekkönyv végleges
átalakítása után a téves átvezetés
ből eredhető kifogásokat jóhiszemű
harmadik személyek irányában
többé nem érvényesíthetik.

2. mindazok a kik a tkvokban
előforduló bejegyzésekre nézve
okadatolt előterjesztést kívánnak
tenni, hogy a tkvi hatóság kikül-
döttje előtt a kitűzött határrapon
kezdődő eljárás folyama alatt je-
lenjenek meg és az előterjeszte-
seiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. mindazok, a kik valamely
ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak
de tkvi bekebelezésre alkalmas
okirataik nincsenek, hogy az át-
írásra az 1886. évi XXIX. t. cz. 15
—18 és az 1889. évi XXXVIII. t. cz.
5., 6., 7. és 9. §§-al értelmében
szükséges adatokat megszerezni
iparkodjanak és azokkal az igé-
nyeiket a kiküldött előtt igazolják,
avagy oda hassanak, hogy az át-
ruházó tkvi tulajdonos az átruhá-
zás létrejöttét a kiküldött előtt
szóval ismerje el és a tulajdonjog
bekebelezésére engedélyt nyilvá-
nítsa, mert különben jogukat ezen
az uton nem érvényesíthetik és a
bélyeg és illeték elengedési ked-
vezménytől is elesnek.

4. és azok, akiknek javára
tényleg már megszünt követelésre
vonatkozó zálogjog, vagy megszünt
egyéb jog van nyilvankönyvileg
bejegyezve, ugyszintén az ily be-
jegyzésekkel terhelt ingatlanok
tulajdonosai, hogy a bejegyzett
jognak törlését kérelmezzék, il-
letve, hogy törlési engedély nyil-
vánítása végett a kiküldött előtt
jelenjenek meg, mert ellenesetben
a bélyegmentesség kedvezményei-
től elesnek.

Világos, a kir. járásbíróság
mint telekkönyvi hatóság, 1906.
május 25-én.

Povolni,

1509

kir. aljárásbíró.

Tavaszi és nyári idényre színes bőr - különlegességekben

nagy választék áll az igen tisztelt vendégek és a n. é. közönség b. rendelkezésére, miért is szíves rendelésüket kéri

Kittűnő tisztelettel 762

Seelinger M. Andor

úr és női mintaczipészete

Arad, Szabadság tér 4. szám.

Orthopéd gyógycipők nagy sikerű eredményekkel készülnek.

Városi és megyei telefon 115 szám.

Telefon sz. 98. Telefon sz. 98.

Arad legrégibb kerékpár és varrógép javító-műhelye és raktára.

1906. évi Modellek

„Puch“, „Preziosa“ és „Helikal Premier“

kerékpárok.

Valódi „Singer“ és „Pfaff“

varrógépek

és vála-ztékban raktáron.

Gramophonok és lemezek, „Odeon“, „Zonophon“ és „Columbia“ lemezek nagy választékban jutányosan kaphatók.

Hammer Vilmos

villanyműszerész, ARAD, Szabadság-tér 7. 1022

Csodásan és rögtön hat

lábizzadás ellen

Dr. Tsajkovszky-féle szer

Ha ezen folyadékkal naponta egyszer megnedvesítjük a lábakat, akkor kétszeri alkalmazás után teljesen és biztosan megszűnik a cipők, illetőleg a lábak undorító büze.

Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár: 3871

G. Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Arad, Deák Ferencz-utca.

CSÉPLÉSI ÉS GAZDASÁGI CÉLOKRA

legjobban bevált

BENZIN MOTOROK.

Ipari és malom-hajtásra

legolcsóbb üzemű

szívó-gázmotorok.

Legelőnyösebben kaphatók

BECK és GERGELY

motor- és gépgyárában Budapest, V. Váci-ut 12. 3838

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

körkemenca téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206-255

Gyári " 515.

Rendelések felvételnek Karolina u. 7. sz. irodámban, vagy Rákoczy u. 28. sz. lakásemban. A téglát vám és fuvarmentesen saját igáimmal házhoz szállítom. — A gyárba saját új mintamvezet. 84

Tavaszi és nyári idény 1906. évre

VALÓDI

BRÜNNI SZÖVETEK

Egy szelvény ára 3.10 mtr. hosszú teljes férföltönyre elegendő (kabát, nadrág és mellény) csak

K 7.—, 8.—, 10.—, 12.—, 14.—, 16.—, 18.—, 20.—, 22.—, 24.—, 26.—, 28.—, 30.—, 32.—, 34.—, 36.—, 38.—, 40.—, 42.—, 44.—, 46.—, 48.—, 50.—, 52.—, 54.—, 56.—, 58.—, 60.—, 62.—, 64.—, 66.—, 68.—, 70.—, 72.—, 74.—, 76.—, 78.—, 80.—, 82.—, 84.—, 86.—, 88.—, 90.—, 92.—, 94.—, 96.—, 98.—, 100.—

Egy szelvény fekete szalon öltönyre K 20.—, valamint felöltő szövetek, turista-loden, selyemkangarn stb. gyári árban az elismert szelvé posztógyári raktár által

SIEGEL-IMHOF, BRUNN

Minták ingyen és bérmentve. Mintaszerinti szállítástért felelősséget vállalok. A magánvevőre óriási előnyök hárulnak, hogy szöveteket fenti üzletnél közvetlen gyári áron rendelhet. 3711

. . . A . . .

MŰVÉSZETEK TÖRTÉNETE

a legrégibb időktől napjainkig.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium megbízásából

. SZERKESZTI

BEOTHY ZSOLT.

Kétezernél több szöveg közti illusztrációval, számos műmelléklettel és színes táblával.

Négy, negyedréti, átlag ötszáz lapra terjedő kötetben.

A teljes négy kötet ára diszkötésben 64 kor.

Előfizetési-iv!

Kelemen D. és Társa könyvkereskedése Budapest, IV. Reáltanoda-utca, előfizetési felhívást bocsát ki Beothy: A Művészetek Története című műre, a mely 4 kötetben, negyedréti alakban, fementés, tehát soha meg nem sárguló papírosra nyomva és gazdagon illusztrálva jelenik meg rendkívül díszes kötésben. Eddig egy kötet jelent meg. Évenként egy-egy kötet jelenik meg. A teljes mű ára 64 korona és 3 koronás havi részletfizetésre szállítatik. A részletek a szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítetté nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatolagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartanak; a lejárt és le nem fizetett részleteket a cégnek jogában áll, a portóköltség hozzászámítása mellett postai megbízással beszédni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű teljes vételára esedékessé válik. A vételár első részlete a mű szállításakor utánveendő.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul veszem, külön kikötést nem teszek és a fentiek alapján ezenel megrendelem a fentnevezett munkát koronás vételárért, a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett, fizetendő havi koronás részletekben a rendelés keltétől kezdődőleg könyvkereskedésénél.

Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

Tessék olvas-hatóan aláírni

Az ill. díjjegyzék 30. tétele értelmében bélyegmentes.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kerestetik

egy 2-3 szobás lakás, fürdőszobával, esetleg kis magános ház, lehetőleg a főtéren közelében. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

Józan életű

képesített főmester helyben vagy vidéken munkavezetői alkalmazást keres, vagy fakereskedésben rakárnoki vagy ehhez hasonló alkalmazást. Cím a kiadóhivatalban. 1495

Szalonnát, zsírt

és minden hentes árut. A legjutányosabb napi áron ajánl: Garai Károly Aradon, Boczkó-utca 2. sz. 1514

Okleveles

magyar gyermek kertészeti állást keres. Cím a kiadóhivatalban 1508

Dr. Wolfner Pál

a Socializmus története füzve 2 kötetben 3 kor. **INGUSZ I. és FIA** könyvkereskedésében. Telefon 517 285

Veszek könyvtárakat,

egy-egy könyvet és hangjegyeket legmagasabb áron. Kerpel Izó könyv-, papír- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű kölcsöntára, Aradon. 264

Felső kereskedelmi iskolát

jó sikerrel végzett ker. gyakorlott levelező jó referenciákkal, 1500 kor. kezdő fizetéssel alkalmazást nyer. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 1354

Feltűnő újdonság!
DELICE || Minden hirdetés felesleges, a donanyzó egyszer veszi és többé más nem szivhat.
legjobb valódi franczia
SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Házmeester

kerestetik Andrassy-tér 21. számú házhoz. 1553

Ügyesebb varrónő

állandó foglalkozást talál Lengyel Lőrincz butorgyárában. Kártyoságban gyakorlott előnyben részesül. 1552

Megvételre kerestetik

egy jó karban lévő magános ház Aradon kerttel lehetőleg a főtéren közeli utcákban 4 nagyobb szoba, konyha, kamra és egyéb mellékhelyiségekkel. Cím a kiadóhivatalban. 1558

Polgárit végzett

árva urileány házvezetői, elárúsítói, stb. állást keres, esetleg teljes elátással. Jelige: „Dolgos“ a kiadóhivatalba. 1557

Ötvenezer darab

különböző színű férfi és női nap és esernyő 1 forint 10 kettől kezdve eladatul Hegedüs Árminnál, Szabadság-tér 17., a 13 vértanú szoborral szemben. 1356

Jég

kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 199. szám. 1128

10436/1906. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszteriumnak rendelete nyomán ezenel közhírré tesszük, hogy a m. kir. pécsi és nagyvárad honvéd hadapród iskolákban az 1906-1907. tanév kezdetén több magán alapítványi és tandíjfizetéses hely fog betöltetni.

A részletes pályázati feltételek a városi katonügyi osztályban betekinthetők.

Arad sz. kir. város tanácsának 1906. évi május hó 26 án tartott üléséből.

A városi tanács.

2241/906. pm.

Hirdetmény.

Közhírré tételük, hogy az Arad városi községi összeíró bizottság az esküdtkések alaprajstromát 1907. évre elkészítette s hogy az alaprajstrom a bizottság hivatalos helységében a város tanácsstermben f. évi június 1-től kezdve 15 nap alatt bárki által megtekinthető és hogy az ellen akár alkalmas egyénnek kihagyása, akár nem alkalmasnak bejegyzése miatt ezen 15 nap alatt, tehát június 15-ig bezárólag a hivatalos órákban d. e. 9-től 2 óráig bárki felszólalhat, valamint ezen felszólalásokra, melyek szintén közszemlére fognak kitétetni, június 16 től június 23-ig bezárólag bárki észrevételeket tehet. A felszólalások és észrevételek az összeíró bizottság elnökének írásban nyújtandók be, vagy szóval előterjeszthetők.

Arad városi összeíró bizottságától.

Kelt Aradon, 1906. évi május hó 31-ik napján.

Institoris Kálmán,
az összeíró bizottság elnöke.

238-1906. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a n.-buttyáni kir. járásbíróságnak 1906. évi Sp. 200/5. számú végzése következtében Dr. Grozda Aurél n.-buttyáni ügyvéd által képviselt Lázár Juon javára, Czika Juon szuszányi lakos ellen 560 kor. s jár. erejéig 1906. évi május hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak, tulok és kőna nyilvános árverésen eladatulnak.

Mely árverésnek a n.-buttyáni kir. járásbíróság 1906. évi V. 127/2. számú végzése folytán 560 korona tőkakövetelés, ennek 1906. évi március hó 21. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 75 kor. 30 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Szuszányban, adós lakásán leendő eszközösségére 1906. évi június hó 15 ik napjának délelőtt 10 órája határ időül kitétetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatulni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ugy ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt N.-Buttyán 1906. évi június hó 1. napján.

1550 Klausner Jakab,
kir. bír. végrehajtó.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy az **Andrassy-tér 20. szám alatt létezett**

divatáruházamat
Andrassy-tér 16. sz. alá

Szabó Albert ur házába [volt Gebhart-féle házba]

helyeztem át.

Divatáruházamat teljesen új árukkal szereltem fel és azokat a legjutányosabb áron hozom forgalomba

Olcsó árak és nagy választék!

Nyári mosó újdonságokban u. m.: színes zaphírek a legpremekekben mintákban. Dezen, battist és mosó voifok

Angol vásznak rubanok minden színben 1344

Újdonság: Fehér és ecru vászon blousokban.

Különlegességek: Blous és jouponokban.

SINGER SÁNDOR divatáruháza

Arad, Andrassy-tér 16.

A Nádor-szállodával szemben.